

Sumiiffiup ilisartinneqarnera

Nuuk

Assiliisoq: Asiaq

Sumiiffimmi inuiaqatigiit suna ilisarnaatigaat?

Sumiiffik imatut nassuiarneqarsinnaavoq tassaasoq sumiiffik nunap immikkoortuaniittoq tassaniillutik inuunerup ingerlaneranut tunngasut tamarmik sulinermut, ineqarnermut aamma sunngiffimmut tunngasut.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataasigut qulaajarnianeqarput ulluinnarni inuunermi killiliussat, soorlu inuussutissarsiutit, oqartussaasut aamma namminersortut kiffartuussinerat, sumiiffimmi suleqatigiinneq, inuit isumalluutaasut, isumaginninnikkut aamma atortutigut attaveqaasersuutit, kulturikkut ingerlatsinerit allallu.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataasa kommuneqarfinni najugaqarfiit maannakkorpiaq qanoq inissisimanerat takutippaat, tamatumani tunngavigineqarlutik naatsorsueqqissaarnerit aamma kisitsisit kommuneqarfiup aamma suleqatigisaasa paasissutissanik katersuiffianeersut.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataatigut suna anguniarneqarpa?

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ataatsimoortumik nassuiaatigineqarnerisa katersornerannut siunertaavoq, taakku politikernut aamma allaffeqarfimmut aalajangiisoqartussanngoraangat aamma iliuusissanik aallartitsisoqartussanngoraangat atortorineqassammata.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataat minnerpaamik ukiut marlukkuutaarlugit nutarterneqartassapput kiisalu politikkerit aamma allaffeqarfiup kissaatigisaat malillugit paasissutissat tulluarsarneqartassallutik. Piffissap ingerlanerani sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataat nalunaarusianut itisiliinertalinnut innersuusisinnaassapput, taamaaliornikkut atuartartut pissutsinik piviusunik aalajangersimasunik aamma itinerusumik ilisimasaqarusuttut ilisimasassat taakku ingerlatsiviit namminneq nalunaarusiaanni aamma misissueqqissaarneranni pissarsiarisinnaassamatigut.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataasa suliarineqarnerat pillugut?

Aatsaat siullerpaamik Kommuneqarfik Sermersuumi ingerlatsiviit tamarmik susasaqarfii ilanngullugit sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat suliarineqarput. Taamaattumik saqqummersitaq siulleg manna aammattaq piareersaatitut sammisatut isigineqartariaqarpoq.

Naatsorsueqqissaarnerit aamma kisitsisit kissaatigineqartut pissarsiarinissaat ajornakusoorsimavoq. Taamaattumik imaassinnaavoq ilisarnaatini immikkoortuni paasissutissat kissaatigineqartut tamarmik pissarsiarineqarsinnaanngitsut. Taamaattorli ataavartumik ingerlatsiviit aamma tunniussisinnaasut allat tamarmik suleqatigineqarput, taamaaliornikkut paasissutissat pisariaqartut tunniunneqarsinnaassammata tamanut iluaqutaasumik.

Tamakku saniatigut pineqartuni arlalinni kisitsisit aamma naatsorsueqqissaarnerit imminnut ataqatigiinngillat, tamakkulu eqqumiigineqarsinnaapput aamma apeqqutinik pilersitsisinnaallutik. Neriutigineqarpoq ataqatigiinngitsut tamakku sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat pillugit 2014-imi aappasaanik saqqummiussaqaarnissamut nassuiarneqarsinnaajumaartut.

Oqaaseqaatit aamma ilassutit sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataasa aqqissuunneqarnissaannut tigorusunnarput. Saaffiginnissutit uunga ingerlatinneqassapput: kommuneqarfik@sermersooq.gl.

Imai

1.0 Politikkikkut ingerlatsineq aamma sumiiffimmi allaffissorneq	5
1.1 Politikkikkut ingerlatsineq aamma sumiiffimmi allaffissorneq	5
1.2 Sumiiffimmi allaffissorneq	5
2.0 Oqaluttuarisaaneq	7
2.1 Oqaluttuarisaanerup naatsumik pingaarnersiornera	7
2.2 Ullorsiorfiit	8
3.0 Geografi aamma silap pissusaa	8
3.1 Geografi	8
3.2 Silap pissusaa	8
4.0 Innuttaasut.....	9
4.1 Ukiui aamma suaassusaat	9
4.2 Najugaqariaaseq	10
4.3 Pilersuinerup annertussusaa	12
4.4 Sulisinnaasut amerlassusaat	13
6.0 Attaveqaatit	15
6.1 Assartuutit	15
6.1.1 Assartuutit	15
6.2 Teknikkikkut atortuutit	16
6.3 Nunaqarfinni sanaartukkat	17
6.4 Attaveqarneq aamma tusagassaqaartitsiviit	17
7.0 Ineqarnermut tunngasut.....	18
7.1 Illut amerlassusaat aamma suuneri	18
7.2 Inoqutigiiit agguaqatigiisinneri.....	19
7.3 Inissarsiorlutik utaqqisutut allattorsimasut	19
7.4 Angerlarsimaffeqanngitsut	19
7.5 Peqqissutsimut tunngasut.....	20
8.0 Ilinniartitaaneq	21
8.1 Meeqqat Atuarfiat.....	21
8.1.1 Atuartut amerlassusaat	21
8.1.2 Immikkut atuartitsineq	22
8.1.3 Karakterit.....	23
8.2 Efterskolerneq aamma AFS-p ingerlarnga.....	26
8.2.1 Efterskole	26
8.2.2 AFS-p ingerlarnga	26
8.3 Piareersaatigalugu ilinniartitaaneq.....	27
8.3.1 Piareersarfik	27
8.3.2 Piorsaavik	28
8.4 Ilinniaqqinnissamut aamma inuutissarsiuqalernissamut ilinniaqqinneq	28
8.5 Nangitsiviusumik ilinniartitaaneq.....	29
9.0 Inuutissarsiutit	30
9.1 Pisortat suliffeqarfiutaat	30
9.2 Pisortat suliffeqarfiutaat	30
9.3 Suliffeqarfiit	31
9.3.1 Takornariaqarneq.....	31
9.4 Suliffissaqaartitsineq	32

10.0 Inunnik isumaginninnermi pissutsit	34
10.1 Sunngiffimmi sammisat aamma peqatigiiffilerineq	34
10.2 Meeqqat inuusuttullu	35
10.2.1 Meeqquqeriviit, paaqqinnittarfiit	35
10.2.2 Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissitat	35
10.3 Utoqqarnik isumassuineq	35
10.4 Innarluutilinnik isumassuineq	36
10.4.1 Inuit innarluutillit amerlassusaat innarluutillu suuneri	36
10.4.2 Sulliviit aamma neqeroorutit	37
10.4.3 Innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut inissitat	37
10.5 Inunnik Isumaginninnermi ikiorsiissutit	37
10.5.1 Suliffissaaleqisut	38
11.0 Pinerlunneq	39
12.0 Peqqinnissaqarfik	40
12.2 Innuttaasut peqqissusaat	41
12.3 Imigassaq	41
12.3.2 Atornerluinsunik katsorsaaneq	41
12.4 Imminut toquttarneq	42
13.0 Naggasiut	42
14.0 Atuakkat tigulaariffiit tusarfiillu	43
15.0 Ilanngussaq	44

1.0 Politikkikkut ingerlatsineq aamma sumiiffimmi allaffissorneq

1.1 Politikkikkut ingerlatsineq aamma sumiiffimmi allaffissorneq

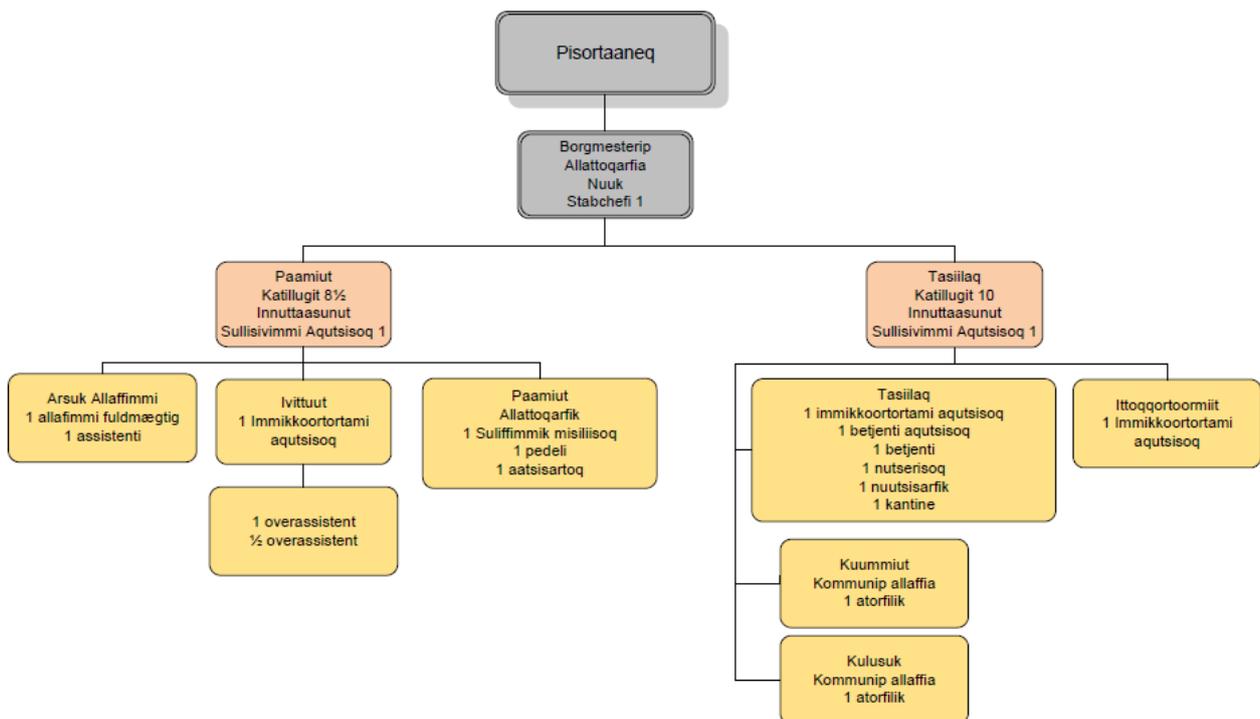
12-it Nuummeersut Kommuneqarfik Sermersuup Kommunalbestyrelsiani ilaasortaapput. Nunaqarfiit Kapisillit Qeqertarsuatsiaallu, Nuummut atasut, nunaqarfinni aqutsisoqarput, ilaasortat marluk Qeqertarsuatsiaaneerput ataaserlu Kapisilinneerluni.

1.2 Sumiiffimmi allaffissorneq

Arsummi kommunip allaffiata immikkoortortaarfia nunaqarfinni aqutsisunut sullissisuuvoq toqqaannartumillu atavoq Paamiuni Innuttaasunik Sullissivimmumut, Paamiuni Innuttaasunik Sullissivik Nuummi Borgmesterip Allattoqarfianut atavoq.

Aamma Ivittuuni immikkoortortami aqutsisoq Paamiuni Innuttaasunik Sullissivimmumut atavoq, Paamiuni Innuttaasunik Sullissivik Nuummi Borgmesterip Allattoqarfianut atavoq.

Takussutissiaq 1: Kommuneqarfik Sermersuumi Borgmesterip Allattoqarfiani aqqissuusaq

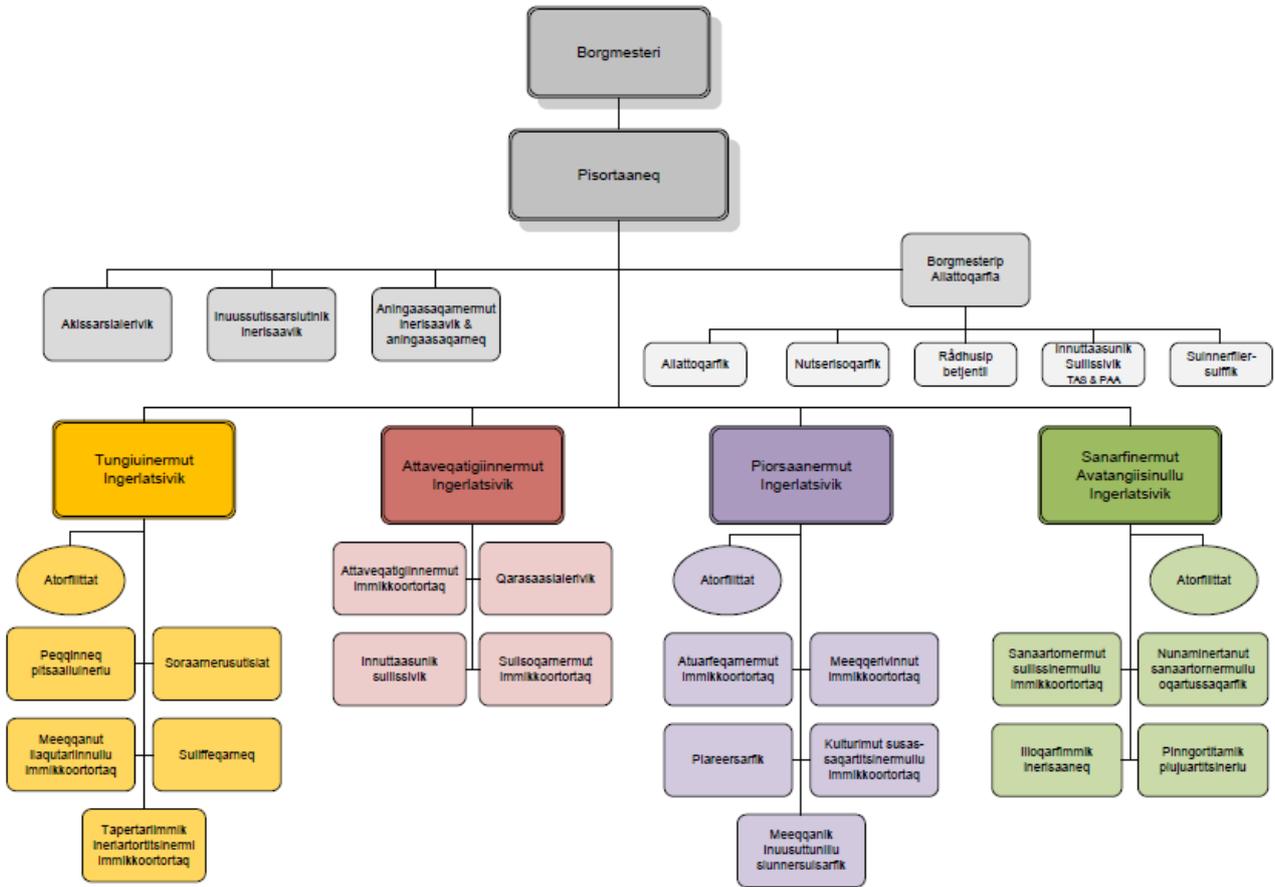

Paamiuni Tasiilamilu allaffissornermut aqutsisut immikkoortortaminni fagchefinut atapput, takuuk aqqissuusaanermi pilersaarut. Fagchefit ingerlatsivinni pisortanut atapput, immikkoortortaarfia ataffigisaanut. Fagchefit pisortallu tamarmik Nuummi allaffeqarput.

Assersuutigalugu Paamiuni Meeqqanik Inuusuttunillu immikkoortortami fagkonsulentit pisortaat Nuummi Tunguinermit Ingerlatsivimmiittumi Meeqqanut Ilaqutariinnullu Immikkoortortami fagchefimut atavoq.

Takussutissiaq 2: Allaffissornikkut aqqissuussaannerup takussutissartaa, Kommuneqarfik Sermersooq

2.0 Oqaluttuarisaaneq

2.1 Oqaluttuarisaanerup naatsumik pingaarnersiornera

Nuuk tassa nuuk, inissisimasoq qeqertaasarsuarmi Nuup Kangerluata paavani. Illoqarfik inissisimasoq qaasuitsup killinganiit 240 km-isut kujasitsigisumi, atserneqaqqaarami ateqarpoq Godthåb. Nuuk Kalaallit Nunaanni illoqarfinni pisoqaanersaavoq. Tunngavilerneqarpoq ajoqersuiartortumik dansk-norskiumit Hans Egedemit 1728-mi, taassuma Davis Strædemi¹ najukkani Neriunnerup Qeqertaa – Håbets Ø – qimassimatsiaraalu. Hans Egedep saniatigut aamma Nuummiinnikuupput ajoqersuiartortitat Herrnhutit tamatumalu nassataanik Nuummi illutoqqat ilagaat herrnhutit illuat.

Annaassisitta Oqaluffia qisummik sanaajuvoq Nuutoqqami inissisimalluni, Nuutoqarlu Nuummi sumiiffinni pisoqaanersaavoq. Oqaluffik Nunatta oqaluffissaarsuaraa. Annaassisitta Oqaluffia 1848-49-mi sananeqarpoq atoqqaartinneqarlunilu 6. april 1849-mi. Sananeqarpoq Karen Ørstedes legatimiit aningaasaliissutit atorlugit. Oqaluffik sananeqarluni naammassimmat Godthåbimi oqaluffiit suliassat tassunga nuunneqarput, oqaluffiit qanganisaanersaat 1758-imi sananeqarsimavoq. Napasuliartaa nutaaneruvoq, 1928-mi sananeqarami.

Nuutoqar illoqarfiup qeqqaniittoq Nuup qanganisartaraa, ilaatigut tassaniipput Kalaallit Nunaata Oqaluffissua Annaassisitta Oqaluffia. Taassuma saniatigut Kalaallit Nunaanni Katersugaasivik aamma Nuutoqqamiipput kiisalu Hans Egedep illua, illu taanna ullumikkut Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat ilassinnittarfiattut atorpaat. 2.

1853-imi Nuummut pivoq H.J. Rink taasumalu 1861-imi Kalaallit Nunaanni aviisit siullersaat Atagagdliutit aallartippaa.

Landsrådi 1946-mi suli marlungorlugu avitaavoq avannaani Landsrådimut aamma kujataani Landsrådimut, ukioq allortarlugu Landsrådit marluusut naapittarsimapput. 1950-imi nutaamik aaqjissuussinerup kingorna Landsrådit marluusut kattutsinneqarput ataasinnangortillugit. Landsrådi atorunnaarsinneqarpoq ulloq 1. maj 1979-mi Kalaallit Nunaanni Namminersornerulluni Oqartussaaneq eqqunneqarmat. Taamanili Grønlands Landsting taaguuteqalerpoq Inatsisartunik 2009-miillu Naalakkersuisunik nunamilu qitiusumik aqutsiveqarfia Nuummi inissisimalluni³.

2009-mi kommunit kattussuunneqanngikkallarmata Nuuk nammineq kommuniuvoq nunaqarfigalugit Qeqertarsuatsiaat aamma Kapisillit. Kommunit Kattussuunnerisa kingorna illoqarfik kommunerujussuarmi qitiusumik inissisimaffiulerpoq, kommunerujussuarmiulu illoqarfiupput Nuuk, Paamiut, Ivittuut, Tasiilaq aamma Ittoqqortoormiit kiisalu nunaqarfiullutik Kapisillit, Qeqertarsuatsiaat, Arsuq, Sermiligaaq, Kulusuk, Kuummiut, Tiniteqilaaq aammalu Isortoq.

¹ <http://www.greenland.com/da/explore-greenland/capital-region/nuuk.aspx>

² Ibid.

³ <http://da.wikipedia.org/wiki/Nuuk>

2.2 Ullorsiorfiit

Ullorsiorfiit ullui:

- Illoqarfik tunngavilerneqarpoq 1728-mi ukioq 2028-mi ukiunik 300-nngortorsiussaaq.
- Annaassisitta Oqaluffia 1849-mi sananeqartoq ukioq 2024-mi ukiunik 175-inngortorsiussaaq.
- Hans Egedes Oqaluffia ukioq 2028-mi ukiunik 50-inngortorsiussaaq.
- Herrnhutit ajoqersuisartortitat illuat 1733-mi sananeqartoq 2008-mi ukiunik 275-inngortorsiorpoq.
- Ilinniarfissuaq – seminaria 1907-mi iniminiittoq 2032-mi ukiunik 125-nngortorsiussaaq.
- Ilimmarfik, 2008-mi atoqqaartinneqarpoq 2058-imi ukiunik 50-inngortorsiussaaq.

3.0 Geografi aamma silap pissusaa

3.1 Geografi

Nuuk Davis Strædemiiippoq. Illoqarfiup kitaata kujataatungaaniippoq avataatunginnguani silarsuarmi kangerluit kooqarnerpaat ilaat. Nuup Kangerlua (*Godthåbsfjorden*). Nuup qulaani, kangerluup illuatungaani, narsaamanertarsuaqarpoq, Akianik taagorneqartumik, tassani ilaatigut avaanissamut periarfissarissaartorsuuvoq.

Nuup Kangerluata qinnguani sermersuarmut pisuttoqarsinnaavoq. Kangerlunni ilaatigut puiseqarpoq, arfeqarpoq, aalisagaqarpoq aamma tuttoqarpoq, ukaleqarpoq, terianniaqarlunilu il.il. Nannut siornatigut Nuup Kangerluanut qaqutikkuinnaq annguttarsimagaluarput, ullumikkulli akuttunngitsumik sumiiffimmi nannut takuneqartarput.

Nuup eqqaani qaqqat ilagaat illoqarfiup ilisarnaataa Sermitsiaq, nunap tamakkerlugu aviisip saqqummersartup aterraa aamma. Sermitsiaq 1.207meterinik portussuseqarpoq ilagaalu Quassungnuaq (450 meterit missaani portutigisoq) aamma Quassussuaq (770 meterit missaani portutigisoq). Kingittorsuup (1190 meterinik portutigisup) aamma Nuuk ungaluinut ilaavoq⁴.

Nuup Kangerluata eqqaani qaqqani nassaassaapput nunarsuarmi ujaqqat pisoqaanersaat⁵.

3.2 Silap pissusaa

Decemberimi seqineq nuisarpoq ullaap tungaani qulip missaani tarrittarlunilu 14.30-p missaani. Majip naaneraniit aggustip aallartinneranut ulloq unnuarlu qaamasarpoq. Sila issittup kiannersaaniippoq agguaqatigiisillugu juulimi 7-nik kiattarluni januarimilu minus otte-nik issittarpoq.

Illoqarfiup sinerissamut qanittumiinnera pissutaalluni ukiukkut apigaatsiartarpoq.

(www.sermersooq.gl).

⁴ <http://da.wikipedia.org/wiki/Nuuk>

⁵ http://www.geus.dk/publications/aarsberetning98/aarb_98-49-58.htm

4.0 Innuttaasut

4.1 Ukiui aamma suaassusaat

Tabeli 8. Nuummi innuttaasut agguarlugit ukiuinnut suaassusaannullu 2000-2011

Ukioq	2000		2002		2004		2006		2008		2010		2011	
	Arn	Ang	Arn	Ang	Arn	Ang	Arn	Ang	Arn	Ang	Arn	Ang	Arn	Ang
Ukiut														
0-4	473	567	474	519	480	511	522	494	533	491	499	490	526	534
5-9	118	602	548	593	520	571	476	554	513	539	552	540	547	531
10-14	534	529	566	581	593	606	590	607	541	618	538	574	538	556
15-19	419	401	460	445	476	470	490	498	543	502	504	528	528	531
20-24	417	426	464	449	489	475	535	488	549	521	585	568	623	600
25-29	434	494	439	479	476	514	526	541	590	612	613	635	685	633
30-34	708	809	593	702	507	607	497	594	493	574	562	621	597	675
35-39	785	870	782	889	799	876	711	733	557	636	464	609	469	609
40-44	576	741	646	824	695	844	749	841	808	876	738	820	686	764
45-49	452	563	520	645	578	734	608	763	678	784	776	838	749	848
50-54	298	454	326	453	388	490	447	570	520	645	560	711	603	769
55-59	240	386	273	441	279	442	278	419	330	446	403	497	420	535
60-64	118	183	128	219	172	278	210	320	221	349	206	345	235	345
65-69	92	105	97	113	89	136	103	136	122	172	147	213	148	222
70-74	62	46	74	57	79	73	83	77	86	93	70	94	80	90
75+	57	33	57	33	72	31	80	43	88	54	108	61	112	74
Katillugit	5.783	7.209	6.447	7.442	6.692	7.658	6.905	7.678	7.172	7.912	7.325	8.144	7.546	8.316
Katillugit	12.992	13.889	14.350	14.583	15.084	15.469	15.862							

Paasisutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik: - statistikbanken juli 2011

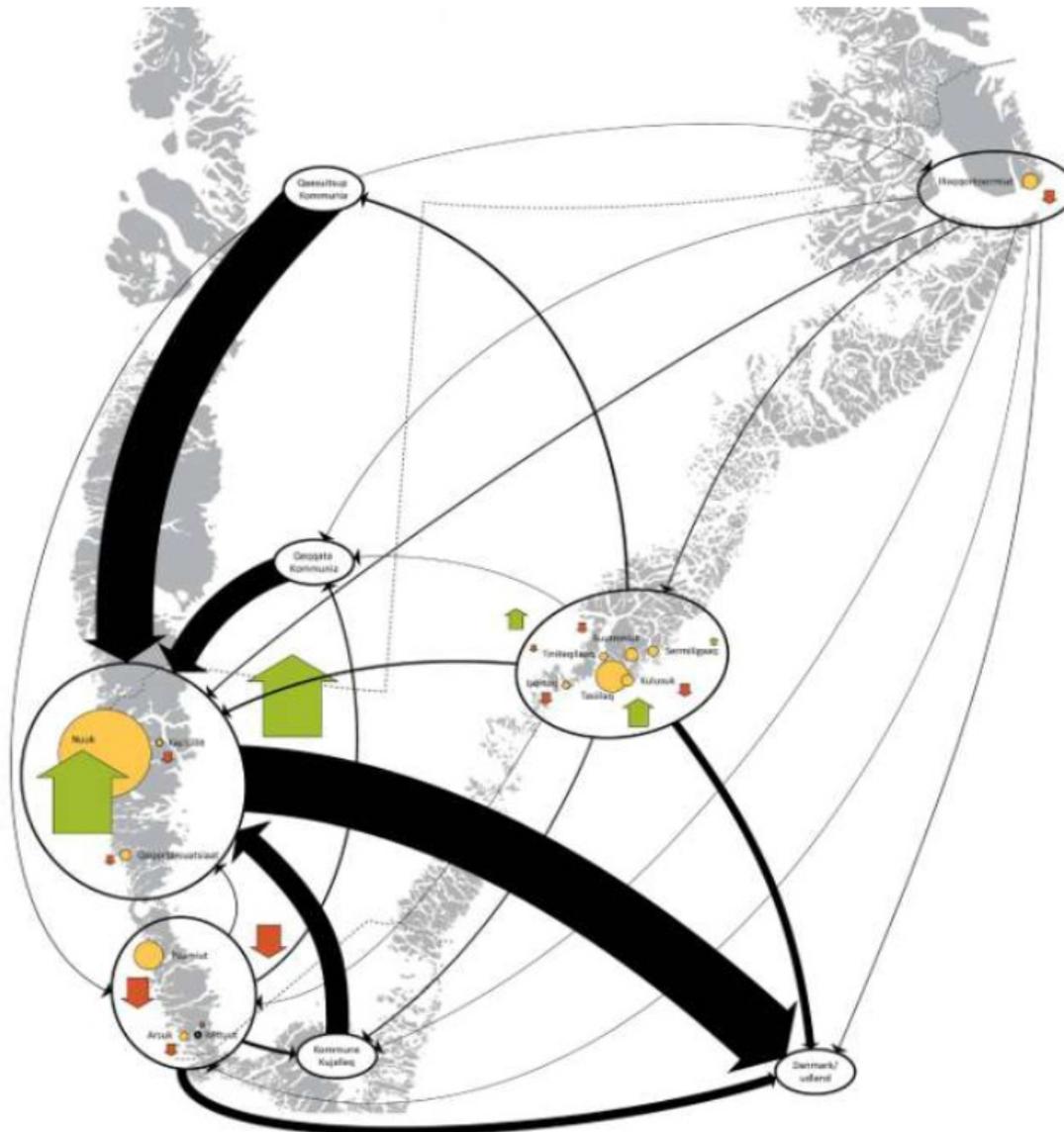
Tabelimi takuneqarsinnaapput Nuummi innuttaasut 2000-miit 2010-mut 2.870-nik amerleriarsimasut. Inuit amerliartornerat piffissami ingerlajuarsimavoq arlaannaatigulluunniit appariatorani. Angutit piffissami pineqartumi arnanut naleqqiullugit amerlanerulaartuarsimapput.

4.2 Najugaqariaaseq

Tasiilamiit nutsertut amerlanersaat Danmarkimut nutserput. Tulliulluni Nuuk Qaasuitsullu Kommunea Tasiilamiit nutserfiuvoq. Amerlangitsut Kommune Kujallermut nuupput. Tasiilami inuit amerleriaataat ittoqqortoormiineerput tunumilu nunaqarfinneerlutik.

Takussutissiaq 3: Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqariaaseq

Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqariaaseq

Paaissutissanik pissarsiffik: Sanarfinermut Avatangiiisnullu Ingerlatsivik, 2011

Illoqarfimmut illoqarfimmiillu nuuttarnermut misissuineq

Piffissami 2000-miit 2010-mut Nuummi inuit 2.500-t nuupput (aallartut peereerlugit) tassa illoqarfiup inuttusiartorneranut atatillugu ilannguttut amerlassusaat qaangerlugu⁶. Inuit Nuummut nuuttartut 95 %-ii Kalaallit Nunaanni kommunit sinneranneerput. Taamaallaat 5 %-t kommunineersunngillat, tassa piffissap ingerlanerani inuit 187-t. Taakku amerlanersaat Tasiilaminngaanneersuupput (58-t), Paamiuniit (39-t), Ittoqqortoormiiniik (33-t), Qeqertarsuatsiaaniik (33-t) kiisalu Kapisilinniik (14-t). Paarlattuanik kommunimi nunaqarfinnut Nuup illoqarfianiik nuuttoqarsimavoq. Arsummut (qulit) Kulusummut (9-t) kiisalu Kuummiunut (2-t). Sumiiffiilli Nuummiit nussorfigineqartut arlaannaannulluunniit illoqarfimmiit 16-nik amerlanerusunik nuuttoqanngilaq (Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik - Niras 2011:24). Takussutissiamit erserpoq malunnartumik Nuummiit Danmarkimut nuuttartut amerlanerusut.

Nuuttut aallartut ilanngunnagit 2.526

- Tasiilamiit nunaqarfiiniillu 2,4 %
- Paamiuniit nunaqarfiiniillu 1,6 %
- Ittoqqortoormiiniit nunaqarf. 1,3 %
- Nunatta sinneraniit 94,7 %

Tabeli: Nuummut piffissami 2000-miit 2010-mut nuuttartut, Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

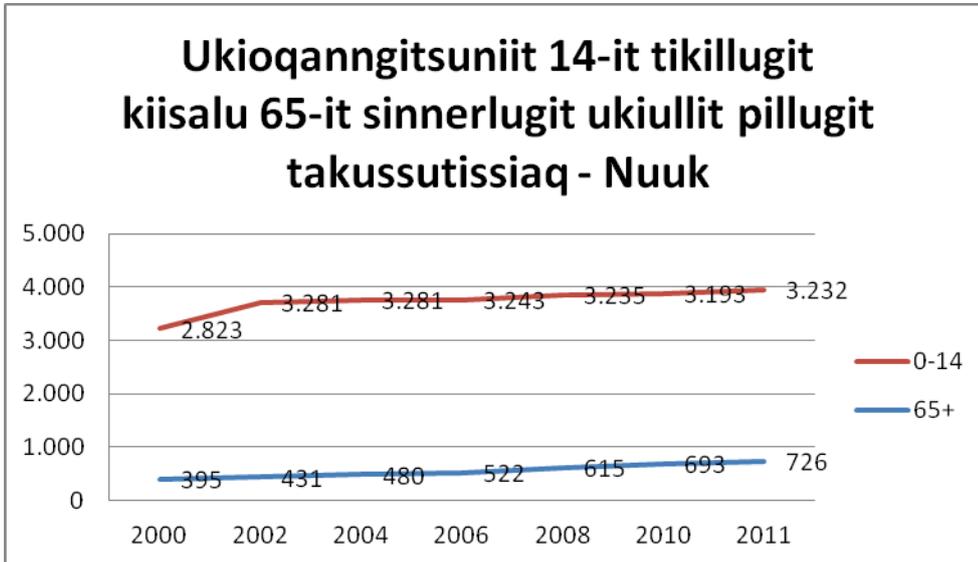
Nuummut nuuttartut ukiui takuneqarsinnaanngilaq, nunallu immikkoortuani nuuttartut ukiui qiviaraanni, takukannerneqarsinnaavoq aamma kikkut Nuummut nuuttarnersut. Innuttaasut agguaqatigiisillugut ukiuinnut naleqqersuussingaanni 0-niik 7-nut ukiullit kiisalu 18-niik 42-nut ukiullit Nuummut nuuttartuni amerlanerupput. Kisitsimmiipput nunap immikkoortuata iluani nuuttartut. Amerlanerpaapput 36-37-nik ukiullit, nunap immikkoortuanut nuuttartut marloriaataapput nunap inuinut tamarmiusunut naleqqiullugu. Taamaasilluni erserilluinnarpoq, nutsernermut pissutaanerusoq tassaasoq ilinniariartorneq, nuuttartunilu amerlanerusut tassaasut ilaqutariit meerartallit sulii atualingitsunik (Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik – Niras 2011:24).

⁶ Misissueqqissaarnermi nuuttut aallartullu ilanngunneqanngillat, tasanili takutinneqarpoq inuiaqatigiit amerliartornerat sooq nuuttuniit ikinnerunersut. Kommunimiit nuuttut piffissami ukiup iluani 175-iupput taakkunanilu Nuummiit 135-t nuussimallutik.

4.3 Pilersuinerup annertussusaa

Takussutissiaq 5.

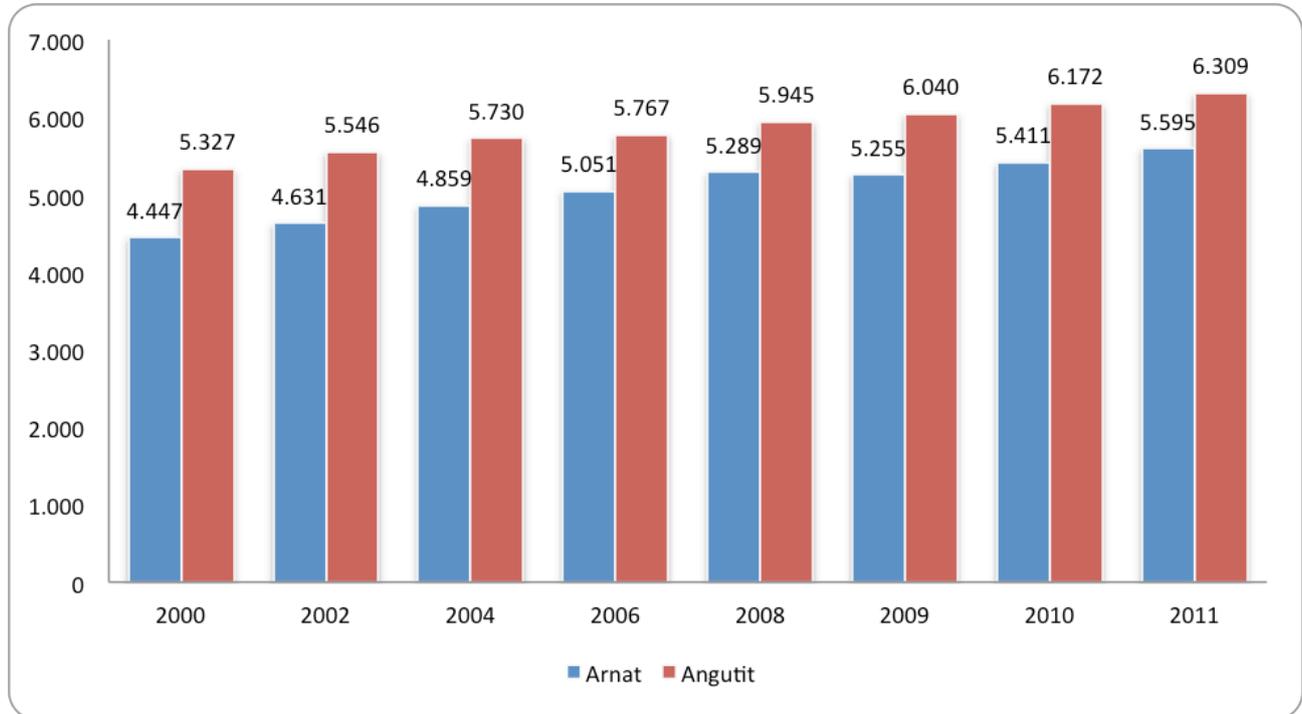
Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik 2011

Takussutissiami 5-mi takuneqarsinnaavoq meeqqat 14-nit ataallugit ukiullit ikiliartulaarsimasut 2002-miit 2010 tikillugu. Kisitsisilli annertusipput piffissami 2010-miit 2011-mut. Utoqqaalli piffissami amerliartorsimapput. Akileraartarneq Tungiuinerlu pillugit Isumalioqatigiisit isumaliutissiisummini oqaatigaat inuusuttut utoqqaallu ikinnerulaarumaartut, Kommuneqarfik Sermersuumili sumiiffinnut allanut naleqqiullugu Nuummi tamanna malunnarpiangilaq.

4.4 Sulisinnaasut amerlassusaat

Takussutissiaq 6.

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik 2011

Nummi sulisinnaasut piffissami 2000-miik 2011-mut 73 aamma 75 %-t akornanniippoq Nuummi innuttaasunut tamanut naleqqiullugu. Sulisinnaasut tassaapput 15-niik 62-ukiullit piffissami 2000-miit 2008-mut, innuttaasut 2008 tikillugut soraarninngorsinnaanikuummata 63-nik ukioqaleraangamik. 2010 aallarnerfigalugu soraarninngorsinnaanermut ukiut 65-nut qaffanneqarput, taamaattumik sulisinnaasutut naatsorsuunneqarput 15-niik 64-nut ukiullit 2010-minngaanniit.

Tabeli 9. sulisinnaasut amerlassusaat (15-64-nut ukiullit) Nuummi

	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2011
Katillugit	9.774	10.177	10.589	10.818	11.234	11.583	11.904
% af bef	75,2	73,3	73,8	74,2	74,5	74,9	75,0

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik statistikbank, 2012

2011-mi Nuummi sulisinnaasut 75 %-iupput.

5.0 Inoqutigiit isertitaat

Tabeli 2. Agguaqatigiisillugu isertitat akileraaruteqaataasussat aamma inoqutigiit atugassatut isertitaat, Kommuneqarfik Sermersooq 2002-2009

	2002		2004		2006		2008		2009*	
	Akileraa- ruteqaa- taasussat	Atu- gassat								
Nuuk	384.836	285.219	441.931	302.293	427.881	316.255	433.406	331.253	458.872	348.364
Paamiut	192.750	164.706	220.670	181.517	238.998	201.920	257.645	211.607	257.195	217.408
Tasiilaq	289.342	229.929	291.439	228.427	284.038	235.187	276.924	231.640	300.761	254.192
Itt.	253.114	204.824	249.795	202.014	272.582	222.842	290.527	240.370	307.672	255.583

Paasisutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik statistikbank, august 2011

* 2010-mut kisitsisit sulii pigineqanngillat

Tabeli 10-mi takuneqarsinnaavoq isertitat akileraaruteqaataasussat kiisalu inoqutigiit isertitaminnik atugassaat, pineqartut taarmik 2002-miik qaffakkiartorsimasut 2009 tikillugu. Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfinnut allanut naleqqiullugu Nuummi isertitat akileraaruteqaataasussat kiisalu isertitanit atugassat annertunerpaapput. 2009-mi agguaqatigiisillugi inoqutigiit isertitaat Paamiunut naleqqiullugu 78,4 %-t missaanni annertuneruvoq, kommunimi tamarmi Paamiuni inoqutigiit isertitaat annikinnerpaapput aamma Paamiuni inoqutigiit isertitaannut naleqqiullugu, isertitat Ittoqqortoormiini 49,1 %-nik qaffasinnerullutik kommunimi annerpaanut tulliupput. 2009-mi isertitat akileraaruteqaataasussat appariaallapput, inoqutigiilli isertitaminnik atugassaat qaffaallallutik.

Siunissami sulissutigineqarpoq isertitat agguarneranni ilanngunniarneqarput piitsuuneq qularnaatsoq, oqaatigisanut ilaangikkaluarluni paasineqartoq kiisalu piitsut piinik naliliinerit) takutitsisussat inoqutigiit isertitaasa amerlassusaannik piitsuussutsip killinganut naleqqiullugu.

6.0 Attaveqaatit

6.1 Assartuutit

Tabeli 1. Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfiit nunaqarfiillu umiarsuarmik angallavigisarneri

Bosteder	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Nuuk												
Tasiilaq												
Paamiut												
Ittoqqortoormiit												
Kuummiut												
Kulusuk												
Qeqertarsuatsiaat												
Sermiligaaq												
Arsuk												
Tiniteqilaq												
Isortoq												
Kapisillit												

Nunaqarfinnukartut

Pajuttaatit

Ilaasartaatit

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq, Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, juli 2010

Nuuk ukioq kaajallallugu agguaqatigiisillugu sapaatip akunneranut ataasiarluni umiarsuaqartarpoq aamma sapaatip akunneri tamaasa kujammut umiarsuaqartarpoq avannamullu ilaasartaammik umiarsuaqartarpoq sapaatip akunneranut ataasiarluni.

6.1.1 Assartuutit

Tabeli 4. Assartuutit

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Itt.	Ivittuut
Sulliviit biiliutaat	2006	14	39	3	1
Inuinnaat biiliutaat	1449	32	28	20	12
Nioqutissanik assartuutit	575	8	20	2	-
Lastbilit	162	2	3	0	-
Taxat	86	2	2	0	0
Qatserisartut ambulancillu	77	2	1	0	-
Busit	41	0	1	-	-
Motorcykelit	1	0	0	0	-
Qimussit	0	0	(45,9)	(33)	0
Angallassisutit katillugit	4397	60	94	25	13

Paasissutissanik pissarsivik: Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Akileraarternermut Aqutsisoqarfik dec. 2011. & Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Uumasut nakorsaat aug. 2011.

Nassuiaat 1: Akileraartarfiup umiatsiat, umiatsiaaqqat qamuteralaaullu allattornikuunngilai. Akileraaruserisut politillu assigiinngitsunik suleriaaseqarsinnaapput, akileraaruserisut soqutiginerummatigit biilit oqimaassusaat, suuneri pingaarnerutinngit.

Nassuiaat 2: Allattorneqarnikuupput⁷ 30 ATV'ere⁷ missaat kommunimi tamarmi, oqaatigineqaranili sumi.

Nassuiaat 3: Qimussit naatsorsorneqarput agguaqatigiisillugu qulinik qimmillerlugit.

Qulaani takussutissiami takuneqarsinnaavoq, Nuummi biileqartoq katillugit 4.397-nik. Taakkunannga 1.449-t inuinnaat pigaat. Aqqusinermit asfaltilersukkamut kilometerinngorlugit agguaraanni⁷ taava 0,08 km biilip ataatsip ingerlavigisinnaavaa. Km-it aqqusinermit asfaltilersukkamut Nuummit biilinuut tamanut agguaraanni, taava biilip ataatsip angallavissarissavaa 0,03 km.

⁷ Nuummi aqqusineq asfalit 120 km-iuvoq (Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, 2011)

6.2 Teknikkikkut atortuutit

Tabeli 3: Nuummi eqqaavilerineq

Eqqakkat suussusaat / immikkoort.	Aaq-qiissut	Atuisut		Ingerlatsineq		Ingitsiartorfik
		Inoqu-tigiit	Inuussu-tissarsiuutit	Katersuisut akisussaausut	Katersuinerup akulikissusai	
Eqqagassat	Aap	X	X	Sanaartug. suliakkern.	Sap. ak. ataaseq-marluk	Ikuallaavik
Anartarfilerineq	Aap	X	X	Sanaartug. suliakkern.	Sap. ak. ataaseq-marluk	Imaanut
Eqqagassat angisuut	Aap	X		Kommune	Upernaakkut saliineq Ukiumut marluk	Ikuallaavik Tigooraavik Saviminikut
Batteriit mikisut	Aap	X		Kommune	Pisiniarfinnut tunniussisoqartar-sinnaavoq	Danmarkimut umiarsuarmik
Elektronikkat eqqagassat	Aap	X	X	Kommune	Tigooraavimmut ataavartumik tunniussineq Ataavartumik katersineq / tunniussineq	Danmarkimut umiarsuarmik
Akkumulatorit	Aap	X	X	Kommune		
Eqqakkat ulorianartut (assigiinngitsut)	Aap	X	X	Kommune		
Nillataartitsiviit Qerititsiviit	Aap	X	X	Kommune		
Pisat sinnikut uumasullu toqunikut	Aap	X	X	Kommune	Ataavartumik eqqaavissuup eqqaani tunniussineq	Saviminikunut eqqaavimmi matoorneqart.
Eqqakkat navianaateqarsinnaasut	Aap		X		Peqqinnissaqarf. akisussaaffigaa	Danmarkimut umiarsuarmik
Eqqakkat ikuallanneqarsinnaasut	Aap		X	Kommune	Ataavartumik tunniussineq	Ikuallaavik Qisunnut eqqaavik
Eqqakkat ikuallanneqaqqusaanng.	Aap		X	Kommune	Ataavartumik tunniussineq	Saviminikunut eqqaavik

Tabeli 2: Nuummi eqqaavilerineq 1. juli 2010 aallernerfigalugu

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq, Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, eqqaaveqarnermut nalunaarusiaq, juli 2010

Tabelimi takuneqarsinnaavoq sapaatip akunneranut marloriarluni eqqakkanik katersisoqartartoq Nuummi aamma anartarfinnik imaajaasoqartartoq. Eqqakkat ikuallaavimmut tunniunneqartarput, anakullu imaanut kuutsinneqartarlutik. Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsiviup 2011-mi Nuummi anartarfilerineq pillugu nalunaarusiorpoq. Paasineqarpoq illut 45-t igittakkanik anartarfeqartut. Taakkunanga illunit 45-nit igittakkanik anartarfilinnit 29-t illuupput, sinnerlu 16-t illuupput, inuutissarsiutinut assigisaannullu atorineqartut (Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik - Inuplan 2011: 12).

Nuuk angallatinut nuannaariartaatinut talittarfeqarpoq puttasunik sanaamik.

Arctic Umiaq Line ilaasartaat Sarfaq Ittut ingerlappaa, umiarsuaq ilaasartaat kalaallit nunaata kitaani ilaasunk angallassissutaavoq. Nuummuut kujammukartoqarsinnaavoq avannamukartoqarlunilu sapaatip akunneranut ataasiarluni, Ilulissiarneq ullut aappaa avillugu sivilissuseqarpoq kiisalu Qaqortumukarneq akunnerit 15-t missaani sivilissuseqarluni. Bilittit akikinnerpaat, apequtaalluni ukiup qanoq ilinera, akeqarput 1.800 koruuniniik 2.090 koruuninut (siumuinnaq) Ilulissanut aamma 1.620 koruuninut (siumuinnaq) Qaqortumut, kujammukarneq sivilissuseqarpoq ullup aappaa avillugu. (Arctic Umiaq Line).

Air Greenland Nuummi qullersaqarfeqarpoq inissimallugit timmisartuutimi suluusallit helikopterillu ilaat, ullut tamaasa julimi aggustillu ilaani timmisartuussisoqartarpoq Nuummiit Danmarkimut kiisalu

Kalaallit Nunaata sinneranut. Aasaq qaangiukkaangat, ullut tamaasa timmisartuussisoqartarpoq, taamaallaat sapaatikkuunngitsaq. Kalaallit Nunaanni sumiiffinnut arfineq-pingasunut timmisartorsinnaavutit Nuummiik kiisalu Islandimut Canadamilu Iqalunnut, kingulleq aasakuinnaq. Taakku saniatigut Air Iceland sapaatip akunneranut marloriarluni Nuummiit Reykjavikimut timmisartuussisarpoq. Akinut assersuusioraanni Nuummiit Danmarkimut aasakkut akiusarpoq 5.994 koruunit siumut/utimullu Air Greenland atorlugit Kangerlussuakkoorluni. Air Iceland atorlugu Danmarkimut bilitti akikinnek akeqarpoq 6.996,50 siumut/utimullu Nuummiit Københavnimut Reykjavik aqqusaarlugu.

Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik maannakkut paasissutissiissutigisinnaanngilaq qanoq allanut assartuusoqartarnersoq, sulissutigineqarporli siunissami Paamiuni aqquserngit, aqqusineqqat kiisalu angallaviit allat paasissutissiissutigisalnissaat.

6.3 Nunaqarfinni sanaartukkat

Nuummi sullorsuaqarpoq, suliffeqarfinmiik umiatsiaasivimmuut attaviliisumik aamma Nuup ilaanut Nuussuarmut.

6.4 Attaveqarnek aamma tusagassaqartitsiviit

Nuna tamakkerlugu aviisit saqqummersartut Nuummi pisiassaaput. Illoqarfik namminerisaminik aviiseqarpoq, Ugeavisen.

KNR tv-a radioalu Nuummi tusarnaarneqarlutillu isiginnaarneqartarput, Nuuk nammineq illoqarfimmi radioqarpoq, Nuuk FM.

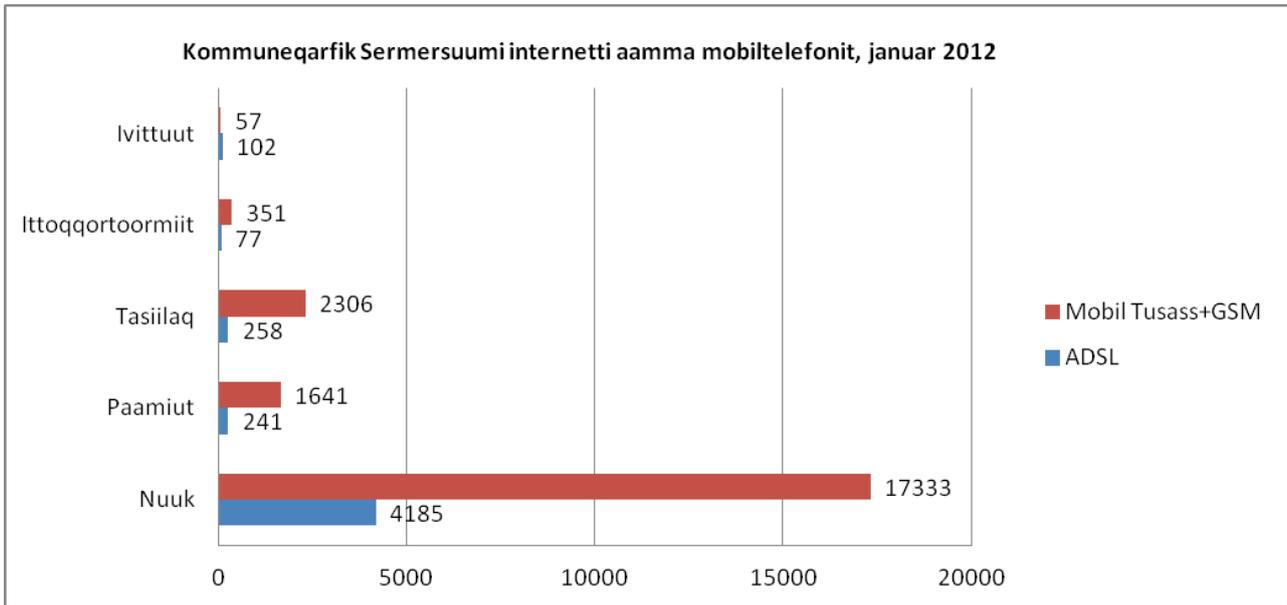
Nuummi atuakkanik atorniartarfik aaamma Kalaallit Nunaanni atuagaateqarfiuvoq.

Nuuk internetcaféqarpoq kiisalu hotspotseqarluni Katuami – kulturip illorsuani.

Infobordseqarpoq nutaarsiassanik imalinnik kikkut tamat ornittagaanni arlalinnik taakku saniatigut allagarsiiveqarpoq paasissutissiisarfinnik.

Takussutissiaq 3.

Paasissutissanik pissarsiffik: Tele Greenland A/S, immikkut ingerlaaseq juli + august 2011

Takussutissiami 3-mi takuneqarsinnaavoq Nuummi 17.333-t mobileqartut taletidskortilertakkanik, kiisalu inuit 4.185-t internetikkut ADSL atorlugu attaveqartut.

Nuummi innuttaasut amerlassusaannut mobilit amerlassusaat naleqqersuukkaanni, inersimasoq ataaseq agguaqatigiisillugu 0,33-nik mobileqarpoq. Inersimasutut isigineqarput 15-leereersimasut. Ineqartut ADSL-ilinnut naleqqersuukkaanni agguaqatigiisillugu inoqatigiit pingasuungaangata marluk qarasaasiamut attaveqarput (64,8 %).

7.0 Ineqarnermut tunngasut

7.1 Illut amerlassusaat aamma suneri

Tabeli 6. Kommuneqarfik Sermersuup illoqarfiini init amerlassusaat, 2000-2010

	2000	2002	2004	2006	2008	2010
Nuuk	5107	5428	5671	5873	6136	6455
Paamiut	1067	1067	1067	1067	1067	1075
Tasiilaq	968	973	1027	1065	1065	1105
Ittoqqortoormiit	217	221	225	229	229	229

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik - statistikbank, juli 2011

Tabelimi erserpoq Nuummi illut amerliartortuartut. Piffissami 2000-miit 2010-mut illut nutaat 1.348-t sananeqarput illoqarfimmit, tassa ukiumut illut nutaat 135-t.

7.2 Inoqutigiit agguaqatigiisinneri

Tabeli 8. Agguaqatigiisillugu illumi ataatsimi najugaqartut amerlassusaat, 2000-2010

	2000	2002	2004	2006	2008	2010
Nuuk	2,4	2,4	2,5	2,3	2,5	2,5
- nunaqarfii	2,3	2,2	2,1	1,9	1,9	1,9
Paamiut	1,8	1,7	1,8	1,7	1,8	1,7
- nunaqarfii	1,8	1,6	1,4	1,3	1,5	1,4
Tasiilaq	3,1	3,2	3,3	3,3	3,3	3,2
-nunaqarfii	2,5	2,4	2,5	2,4	2,3	2,2
Ittoqqortoormiit	3	2,9	3	2,9	2,8	2,6
- nunaqarfii	0,6	0,5	0,2	0	0	0

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Inoqutigiit amerlassusaat alaakkaavoq 2,4-t ataatilaarlugit amerlassuseqarlutik inimi ataatsimi Nuummi piffissami 2000-miit 2010-mut.

7.3 Inissarsiorlutik utaqqisutut allattorsimasut

Tabeli 9. Kommuneqarfik Sermersuumi INI A/S-mi aamma ISERIT-mi utaqqisutut allatsissimasut amerlassusaat, juli 2011

Annertussuseq Inissiaatileqatigiif Illoqarfik	1-rums		2-rums		3-rums		4-rums		5-rums		Attart. akiitsut	
	INI	ISERIT	INI	ISERIT								
Nuuk	262	305	671	745	535	762	324	497	119	250	?	139
Paamiut	37	3	53	29	44	7	19	5	3	0	?	19
Tasiilaq	1	26	10	93	17	69	4	26	0	7	?	49
Itt.	0	2	0	6	1	14	0	10	0	1	?	12
Illoqarfinni katill.	300	336	734	873	597	852	347	538	122	258	?	219

Paasissutissanik pissarsiffik: Iserit A/S aamma INI A/S

? INI –p illoqarfinni nunaqarfinnilu illut inoqutigiit akiitsullit qanoq amerlatigisut ilisimangilai

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq ataatsimik initalimmik inissarsiorlutut INI-mut aamma ISERIT-mut 567-iusut, marlunnik initalimmut inissarsiorlutut 1.416-iusut INI-mut aamma ISERIT-mut, 1.297-t pingasunik initalimmik inissarsiorlutut INI-mut aamma ISERIT-mut, 821-t sisamanik initalimmik inissarsiorlutut INI-mut aamma ISERIT-mut kiisalu 369-t tallimanik initalimmik inissarsiorlutut INI-mut ISERIT-mullu.

Taakku saniatigut akiitsulinnut inissaateqarpoq ISERIT 139-nik. Aamma takussutissiami erserpoq, inuit amerlanerit ISERIT-mut inissarsiorsimasut.

Illoqarfimmi illut suussusaasa agguarneri ersarissarneqarsinnaasimangillat; pigisat, pigineqatigiilluni, attartorluni, isumaginninneq aqutigalugu imaluunniit pisortat inaataatigeneraat. Unali ersarissineqarpoq, Nuummi 2011-mi inissiat 2.288-it Namminersorlutik Oqartussanit pigineqarput taavalu kommunimit pigineqartut amerlassusaat ilisimaneqaratik (COWI 2011: 36).

7.4 Angerlarsimaffeqanngitsut

2010-mi 143-t Nuummi angerlarsimaffeqanngillat (Kommuneqarfik Sermersooq Innuttaasunik kiffartuussivik). 2011-mut kisitsisit ingerlatsivimmi pineqarsinnaasimangillat. Kommunimi tamarmik Nuummi angerlarsimaffeqanngitsut amerlanersaapput. Assersuutigalugu Paamiuni 2010-mi angerlarsimaffeqanngillat 133-t Tasiilamilu 32-t.

7.5 Peqqissutsimut tunngasut

Tabeli 7. Imikoqarnermut tunngasut 2010

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Ittoqqortoormiit
Innaallagiaqanngitsut				0
Kuuginnartumik imeqanngitsut				0
Imermut tankillit	126	32	0	115
Igittakkanik anartarfillit		87		191
Septiktank		6		0
Errorsisarfik	1	1		1
Illu Sullivik				1

Paasisutissanik pissarsiffik: Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik – Kommuneqarfik Sermersooq & Nukissiorfiit

Peqqinnissamut pissutsit pillugit takussutissiaq naammassineqarnikuunngilaq, Nuuk, Paamiut Tasiilarlu eqqarsaatigalugit, taamaattumik assersuusiornissaq ajornarallarpoq. Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsiviup sulissutigaa kommunimi illoqarfinnut nunaqarfinnullu tunngasut paasisutissat tamakkiisumik pigilernissaat.

Illuni 40-ruusuni katersuivinnik tankeqartuni 32-t illuupput, sinneri arfineq-pinagsut illuupput inuutissarsiormut assigisaannullu atorneqartut.

Illunit 32-iusunit 31-t pisortat imikumut kuuffiutaannut attaveqanngillat.

Illunit 32-iusunit 21-it kuuginnartumik imeqarput. Taakkunaannga 20-t imermut tankeqarput. Taamaasilluni illu ataasiinnaq kuuginnartumik imeqaraniluunniit imermut tankeqanngilaq.

Illuni arfineq-pingasusunit inuutissarsiormut assigisaanulluunniit atorneqartuni arfinillit pisortat imikumut aqqaataannut attaveqanngillat.

Illuni arfineq-pingasusuni inuutissarsiormut assigisaanulluunniit atorneqartuni arfinillit kuuginnartumik imeqanngillat, imermullu tankeqarput.

Illut arfinillit imikumik nunaannarmut kuutsitsineq ajorput, tamannali ajoqusiisimangitsutut isigineqarpoq.

8.0 Ilinniartitaaneq

Akilerartarneq Tungiuinerlu pillugit Isumalioqatigiisit at isumaliutissiissutaat 2011-meersoq naapertorlugut kalaallini inuiaqatigiinni tunngaviuvoq siullermik annertuumik sulissutigineqassasoq meeqqat inuusuttullu pitsaasumik atuartinneqarnissaat inuunermi ingerlaqqinnissaminni pitsaasumik tunngavissaqaqqullugit. Aappaatigut inuusuttorpassuit meeqqat atuarfiat qimattarpaat naammattunik atuagarsornikkut piginnaaneqaratik taamaattumillu ilinnialernissaminnut naammattunik aamma piginnaaneqaratik imaluunniit sulisartutut naammattunik piginnaaneqaratik (SVK 2011: 13-14). Takuuk Akilerartarneq Tungiuinerlu pillugit Isumalioqatigiisit at isumaliutissiissutaanni unammisassat pillugit iluarsissutissatut siunnersuutigineqartut.

8.1 Meeqqat Atuarfiat

Nuummi tallimanik meeqqat atuarfeqarput Atuarfik Samuel Kleinschmidt, Ukaliusap Atuarfia, Kangillinnguit Atuarfia, Nuussuup Atuarfia, Atuarfik Hans Lyngep kiisalu friskole ataaseq. Takussutissiami ataaniittumi takuneqarsinnaavoq, ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi Nuummi atuarfinni tallimaasuni atuartut 2.049-nik amerlassuseqartut.

8.1.1 Atuartut amerlassusaat

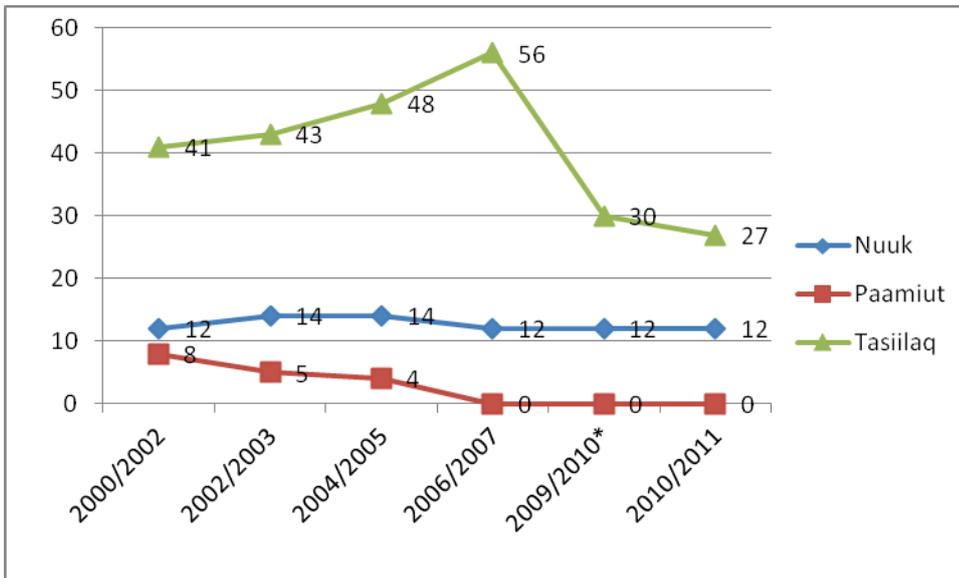
Tabeli 11. Meeqqat atuarfianni atuartut amerlassusaannut takussutissiaq 2000-2011						
	2000/2001	2002/2003	2004/2005	2006/2007	2009/2010*	2010/2011
Nuuk	2.520	2.513	2.613	2.420	2.118	2.049
- "NIF"	0	0	0	48	117	149
Paamiut	351	335	336	323	254	250
Tasiilaq	386	445	430	474	445	448
Ittoqqortoormiit	137	148	144	125	93	93
Ivittuut	10	14	12	12	17	14
<i>Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiat 2000/2001, 2002/2003, 2004/2005, 2006/2007, 2008/2009 aamma 2010/2011, Kulturimut, ilinniartitaanermut, ilisimatusarnermut ilageeqarnermut Inerisaaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik.</i>						
<i>* Ukiumi 2008/2009-mi atuarfiusussaagaluarpoq, kiasianni ukioq atuarfiusoq taanna pillugu nalunaarusiortoqarnikuunngilaq.</i>						
¹ <i>Nuuk Internationale Friskole (atuarfik namminersortoq)</i>						

Nuummi atuarfut amerlanerpaapput ukiumi atuarfiusumi 2004/2005-mi ukiulli tulliini ikiliartorput 2010/2011-mi amerlassuseqalerlutik 2.000-t sinnilaarlugit. Ukiumi atuarfiusumi 2006/2007-mi Nuuk Internationale Friskole ammarpoq tassanilu atuartut amerliartorput atuarfik aallartimmalli. 2010/2011-mi friskolemi atuarput 149-t, taakku kisitsisit Nuummi meeqqat atuarfiini allani atuartut amerlassusaannut ilanngukkaanni taava 2010/2011-mi atuarput 2.198-t.

Ilanngussaq 1 qiviaraanni takuneqarsinnaavoq Kangillinnguit Atuarfiat ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi Kommuneqarfik Sermersuumi atuarfintut allanut naleqqiullugu ilinniarsimasunik amerlanernik ilinniartitsisoqarsimasoq, procentia 96 –iulluni. ASK Nuummi atuarfinni ilinniarsimasunik ilinniartitsisukinnerpaavoq ilinniartitsisut tamarmiusut 66,2 %-ii ilinniarsimasuusimmata ilinniartitsisut. Nuummi timelærerit amerlassusaat nikerarpoq 2010/2011-mi 0-t 4-llu akornanniissimmata.

Takussutissiaq 7. Nunaqarfinni meeqqat atuartut, illoqarfinnut nassiunneqartut 8.-10. klasseni atuartussanngorlugit

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiaq 2000/2001, 2002/2003, 2004/2005, 2006/2007, 2008/2009 aamma 2010/2011, Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkeruisoqarfik Inerisaavillu

Takussutissiami erserpoq Nuuk ukiuni atuarfiusuni kingullerni pingasuni nunaqarfimmiunik atuaaqittussanik 12-nik tiguisimasooq. Atuartut Nuummi atuartut angerlarsimaffianntu inissinneqattarput.

8.1.2 Immikkut atuartitsineq

Tabeli 11. Naliginnaasumik immikkullu atuartinneqartartut meeaa amerlassusaat

	2006/2007				2009/2010*				2010/2011			
	ASU	Atuartut amerl. %- inngorlugit	VSU	Atuartut amerl. %- inngorlugit	ASU	Atuartut amerl. %- inngorlugit	VSU	Atuartut amerl. %- inngorlugit	ASU	Atuartut amerl. %- inngorlugit	VSU	Atuartut amerl. %- inngorlugit
Nuuk	33	1,4	142	5,9	799	37,7	144	6,8	1156	56,4	124	6,1
Paamiut	15	4,6	2	0,6	16	6,3	9	3,5	21	8,4	9	3,6
Tasiilaq	111	23,4	44	9,3	114	25,6	55	12,4	116	25,9	43	9,6
Itt.	0	0,0	13	10,4	11	11,8	6	6,5	8	8,6	7	7,5

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiaq 2006/2007, 2008/2009 aamma 2010/2011

* Ukiumi 2008/2009-mi atuarfiusussaagaluarpoq, kiasianni ukioq atuarfiusooq taanna pillugu nalunaarusiortoqarnikuunngilaq

Naliginnaasumik immikkut atuartitat annertuumik qaffariarsimapput; 2006/2007-mi 33-niit 2010/2011-mi 1.156-inut.

Inerisaavimmiit nalunaarutigineqarpoq, pikkorissaanerit peqqutaasinnaasut, tassa naliginnaasumik immikkut atuartitsinerit klassi tamaat, tassani Atuarfitsialaap siunertai pinaveersaartitsinerimut suliniutit anguniarlugit. Inerisaaviup taamatut nalunaaruteqarnerani atuartut 733-t atuartitaasimapput taavalu ataatsimoortumik atuartitaasimasut 423-ullutik (Inerisaavik maj 2012).

Tabeli 13. Immikkut atuartitsisartut ilinniarsimanerat, Paamiut 2000-2011

	2000/2001		2002/2003		2004/2005		2006/2007		2009/2010*		2010/2011	
	ASU	VSU	ASU	VSU	ASU	VSU	ASU	VSU	ASU	VSU	ASU	VSU
Ilinn. ilinniarsimasut	36	64	56	61	35	50	42	39	24	44	69	39
- ilinniaqqissimasut perorsaanermt	1	5	8	7	4	2	1	4	1	3		3
Meeqqat aturfiani ilinniartitsisut	8	9	7	7	5	3	5	4	0	5	0	4
Ilinn. Ilinniarsimangitsut	4	6	2	2	3	7	2	13	0	7	0	3

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni meeqqat Atuarfiat 2000/2001, 2002/2003, 2004/2005, 2006/2007, 2009/2010 aamma 2010/2011. Kulturimut, ilinniartitaanermt, ilisimatusarnermt ilageeqarnermt Inerisaaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik.

* Ukiumi 2008/2009-mi aturfiusussaagaluarpoq, kiasianni ukioq aturfiusoq taanna pillugu nalunaarusiortoqarnikuunngilaq. ASU = naliginnaasumik immikkut atuartitsineq, VSU = annertuumik immikkut atuartitsineq

Qulaani takuneqarsinnaasutut Nuummi immikkut atuartitsisinnaasunik sulisussarsioneq iluatsittarsimasoq. Ukiumi aturfiusumi 2010/2011-mi ilinniartitsisutut ilinniarsimasut 69-iupput, immikkut atuartitsinermt aallutallit (ASU), allat pingasut ilinniartitsisutut ilinniarsimangitsut taavalu alla ataaseq ilinniartitsisutut ilinniarsimasoq immikkut piginnaasalik, annertusisamik immikkut atuartitsinermt ingerlataqarput (VSU).

8.1.3 Karakterit

Tabeli 13. 11. aamma 12. klassini naggataarutigalugu soraarummeertut agguaqatigiisillugu karakteriit takussutissiaq.

Illoqarfik	Itt.		Tasiilaq		Paamiut		Nuuk	
	Nal.	Annertusisaq	Nal.	Annertusisaq	Nal.	Annertusisaq	Nal.	Annertusisaq
2009/2010 (Karakterilersuisarneq nutaaq)	-	*	-	*	-	*	-	*
2008/2009	-	6,2	-	6,4	-	6,9	-	7,7
2007/2008	5,3	6,4	6,4	8,5	6,4	8,2	7,4	8,2
2006/2007	6,5	6,8	7,2	7,6	7,1	8,0	7,2	8,2
2005/2006	6,8	7,7	6,6	8,1	6,4	7,0	7,4	8,1
2004/2005	6,4	7,1	6,7	7,7	7,1	7,9	7,3	8,1
2003/2004	6,7	7,9	6,7	7,9	6,7	7,6	7,1	8,1
2002/2003	7,1	8,0	6,7	8,0	7,0	7,9	7,4	8,0
2001/2002	7,2	7,6	6,6	6,9	6,8	8,4	7,1	8,4
2000/2001	7,7	7,8	6,2	7,2	6,7	7,7	7,3	8,3

Paasissutissanik pissarsiffik: Inerisaaviup karakterinut nalunaarsuiffianit immikkut anillatsitaq, Ilinniartitaanermt Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik juli 2011

* 2009/2010 aallarnerfigalugu karakterilersuisareng GGS atornerqalerpoq. Tassa A, B, C, D il.il. Kisitsit takuneqarsinnaavoq ilaanani, ukiunut allanut assersuunneqarsinnaangimmat. 2009/2010 aallarnerfigalugu assersuussisoqarsinnaalissaaq.

Nassuiaat 1: Ukioq 2008/2009 aallarfigalugu naliginnaasumut annertusisamullu immikkoortitsisoqassaarpoq, maannakkut atuortoqartalerpoq 10. klassip naammassinissaata tungaanut.

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq Nuummi agguaqatigiisillugu karakteri ukiut kingulliit arfineq-pingasut ingerlanerini aalaakkaasimasoq. Tamatumali saniatigut aamma takuneqarsinnaavoq karakterit Tasiilami Paamiunilu karakterinut naleqqiullugu allaanerungaangitsut.

Tabeli 14. Meeqqat atuarfianni naammassinnittut amerlassusaat

Ukioq	Illoq.	Itt.	Tasiilaq	Paamiut	Nuuk	Kommuni tamakk.
2002	Naliginn.	3	19	14	58	94
	Annert.	10	12	13	104	139
Katillugit 2002		13	31	27	162	233
2004	Naliginn.	9	40	13	60	122
	Annert.	8	15	9	102	134
Katillugit 2004		17	55	22	162	256
2006	Naliginn.	6	34	11	45	96
	Annert.	13	11	8	103	135
Katillugit 2006		19	45	19	148	231
2008	Naliginn.	3	43	9	72	127
	Annert.	3	18	12	89	122
Katillugit 2008		6	61	21	161	249
2010	-	5	55	24	192	275

Paasissutissanik pissarsiffik: Inerisaaviup karakterinut nalunaarsuiffianit immikkut anillatsitaq, Ilinniartitaanermit Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik juli 2011, IIN juni 2011

Nassuiaat: Ukioq atuarfiusoq 2009/2010 aallarnerfigalugu atuartut naliginnaasumut annertusisamullu klassimut avinneqassaarput.

Takussutissiaq 15-mi erserpoq Nuummi atuartut meeqqat atuarfiat naammassillugu soraarummeertartut amerlanerpaasartut, tassanili eqqarsaatigineqassapput Nuummi atuartut amerlanerungaatsiarnerat.

Inerisaaviup atuartut immikkoortunut pingasunut avittarpai:

- "Nukittuut" atuartut, tassaapput atuartut karakteriisa 30 %-ii amerlanerilluunniit B-tut annertutigisartut, B (10) imaluunniit A (12)
- "Pikkorissut" atuartut, nassuiarneqarput atuartut 50 %-ii amerlanerilluunniit
- E (2) aamma C (7) –p akornanni karakterillit (karakterit pineqartut tamaasa ilanngullugit)
- "Sanngiitsut" atuartut, nassuiarneqarput atuartut 50 %-ii amerlanerilluunniit Fx (0) aamma appasinnerusumilluunniit karakterillit

Tabeli 16. Nuummi atuartut ilisarnaataat 2010-2011

	2010		2011	
	Amerl.	Procentit	Amerl.	Procentit
"Nukittuut"	62	32	56	33
"Pikkorissut"	121	63	102	60
"Sanngiitsut"	9	5	12	7
Katillugit	192	100	170	100

Paasissutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermit, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, 2011

Atuartut "nukittuut" 2010-miik 2011-mut ikileriarput, aamma taamaappoq atuartut "pikkorissut" eqqarsaatigalugit. Atuartut "sanngiitsut" pingasunik amerleriarput. Oqaatigineqarsinnaanngilarli sumut ingerlasoqarnerisut takussutissiaq taamaallaat takutimmagit ukiut marluk.

Tabeli 17. Nuummi atuartut ilisarnaataat suaassutsimut agguarlugit 2011

	Niviarsiaqqat	Nukappiaqqat	Katillugit
"Nukittuut"	33	23	56
"Pikkorissut"	55	47	102
"Sanngiitsut"	4	8	12
Katillugit	92	78	170

Paasissutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut aamm ilageeqarnermut Naalakkersuisoqarfik

Inerisaaviup kisitsisaatai naapertorlugit 2011-mi 170-t naggataarutaasumik soraarummeerput, niviarsiaqqat 92-t aamma nukappiaqqat 78-t. Takussutissiami qulaaniittumi takuneqarsinnaavoq, atuartuni "nukittuuni" aamma "pitsaasuni" niviarsiaqqat amerlanerusut, atuartunilu "sanngiitsuni" nukappiaqqat amerlanerusut.

Tabeli 18. Nuummi atuartut ilisarnaataat agguarlugit ilinniarsimassutsikkut killiffimmut f 2011

	Efterskole	Ilinnialerniss. Sungius.	Inuutiss. ilinniarneq	Sinneruttut	Katillugit
"Nukittuut"	31	9	2	14	56
"Pikkorissut"	31	3	1	67	102
"Sanngiitsut"	2	0	0	10	12
Katillugit	64	12	3	91	170
Procent tamarmiusut aallaavigalugit	37 %	7 %	2 %	53 %	100 %
2010-mi procentinut agguataarneri	31 %	18 %	4 %	48 %	100 %

Paasissutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, 2011

2010-mi atuartut 64-t efterskolimut ingerlaqqippit, 12-t ilinniagaqalernissaminnut piareersarlutik aallartippit pingasullu inuutissarsiuutigiligassaminnut ilinniarlutik aallartillutik. Sinnerupput 91-t, ilinniarlutik sulii aallartissimangitsut, taakku sinneruttut 2011-mi 48 %-ioriarlutik 2011-mi amerliarput 53 %-nngorlutik. Pissutaavoq meeqqat atuarianni atuarunnaartut ikinnerit ilinnialersimanagerat.

2010-mi 2011-miluunniit atuarunnaartut arlaannaalluunniit ilinnialersimangilaq. Sinneri, tassa atuartut ilinnialerniarlutik ingerlaqqinngitsoortut, agguaqatigiisillugu appararput 75 %-niik 2010-mi 2011-mi 68 %-nut. Pissutaavoq amerlasuut efterskolersimanageri.

8.2 Efterskolerneq aamma AFS-p ingerlarnga

8.2.1 Efterskole

Tabeli 19. Efterskolemi atuartut 2010/2011

Ukioq		2010/2011				
Efterskole	Illoqarfik	Ivittuut	Paamiut	Nuuk	Tasiilaq	Ittoqqortoormiit
Villads Villadsen		-	3	8	1	1
Maniitsoq		-	4	12	4	1
Danmarkimi		-	7	88	20	3
Katillugit		-	14	108	25	5

Paasissutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniaritaaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Ukiup siuliani Kalaallit Nunaanni efterskoleni efterskolersimasut qanoq amerlatigisimanersut paasinngilarput. Ersaripporli ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi meeqqat Nuummeersut 8-t Qasigiannuani Villads Villadsenip efterskoleani atualersimasut. Taakku saniatigut allat 12-t Maniitsumi efterskolerput kiisalu atuartut 88-t Danmarkimi efterskolernissartik qinersimavaat. Ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi 108-t efterskolerput. Illoqarfinnut kisitsisini takuneqarsinnaanngilaq meeqqat nunaqarfinneersut. Nuummut kisitsisini imaassinnaavoq Kapisilinneersut Qeqertarsuatsiaaneerullu ilaasut.

Tabeli 20. Nuummi atuartut ilisarnaataat agguarlugit 2011-mi sumi efterskolersimanerannut

	Villads Villadsen	Maniitsoq	Danmark	Katillugit
"Nukittuut"	0	1	30	31
"Pikkorissut"	2	5	24	31
"Sanngiitsut"	0	1	1	2
Katillugit	2	7	55	64

Paasissutissanik pissarsiffik: Ilinniaritaaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik, 2012

Nuuk/Kapisillit/Qeqertarsuatsiaaneersut arfineq-pingasut Qasigiannuani Villads Villadsenip efterskoleani atuarput, allat 12-t Maniitsumi efterskolemi. Sisimiuni Oqaatsinik Ilinniarfiup oqaatigaa, inuusuttut amerliartortut Danmarkimut efterskoleriartartut. Ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi Nuummiit 55-t Danmarkimut efterskoleriartartut.

8.2.2 AFS-p ingerlarnga

Piffissami 2004-2009-mut Nuummeersu5 43-t American Fields Service (AFS) aqutugalugu paarlaasseqatigiinneq atorlugu atuarput. 2011-mi Nuummiit arfineq-marluk aallarput atuariartortut. Assersuutugalugu inuusuttut atuariartorfigaat Australia, Canada, Rusland aamma Thailand.

Paamiuneersuq piffissami 2004-miit 2009-mut atuartup ataatsip nunarsuarmioqatigiinni paarlaasseqatigiittarneq aqusaarpaa, ataaseq Arsummeerpoq. American Fields Service aqutugalugu. Kommunmi illoqarfiit nunaqarfiilluunniit allat piffissami 2000-miit 2011-mut AFS-ertitsinngillat.

8.3 Piareersaatigalugu ilinniarneq

8.3.1 Piareersarfik

Tabeli 20. Piareersarfimmi AEU-mik atuarniarlutik qinnuteqartut akuerisaasullu										
Qinnuteqartut akuerisaasullu amerlassusaat	2006		2007		2008		2010		2011	
	qinnut.	akuer.								
AEU										
Paamiut	32	17	35	16	42	26	48	48	48	48
Nuuk	?	?	?	?	?	?	?	93	?	30
Tasiilaq		?	94	35	84	15	99	17	?	12
Ittoqqortoormiit	?	?	?	?	?	?	?	8	?	?

Paasissutissanik pissarsiffik: Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik, 2012

AEU = Inuussutissarsiuulernissamut ilinniarniarluni piareersarnek | FA = Meeqqat atuarfianni naggataarutaasumik soraarummeerneq (ilassutitalimmik tamakkiisumillunniit | Suliffimmik misillineq = piareersaataasumik suliffimmik misillineq

Piareersarfinnut tunngasut kisitsit pigineqartut killeqarput, nalunaarsuineq assigiiarsimangimmat, kisiannili uani takutinneqarput qanoq ittoqarneranut tikkuussipput. Pineqartumi ilisarititsinerit siunissami ersarinnerulissapput. Ukiuni tulliuuttuni it-systemi nutaaq atulissaaq, "IT-reg", Piareersarfeqarfinni tamani atulertussaassaaq. Maannakkorpiaq Nuup kisimi IT-reg atorjaa tassanilu paasissutissat tamarluinnarmik pigineqanngillat, tamanna erserpoq takussutissiami ? atorneqarmat.

Tassa imaappoq Nuummi Piareersarfimmi kisitsisaatigineqanngilaq qanoq qinnuteqarsimanersut. Tiguneqarsimasut ukiuni kingullerni qassiuineri pigineqarput, 2010-mmi tiguneqarput 93-t 2011-milu 30-t.

Pisortaqarfiup oqaatigisinnaanngilaa qassit Nuummi AEU-mut⁸ aamma FA-mut⁹ angusisimanersut, kisianni Nuummi Piareersarfiit nangitsipput, tassani takuneqarsinnaallutik qassit maj 2011-mi soraarummeersimanersut.

Tabeli 22. Nuummi maj 2011-mi soraarummeersimasut	
AEU	48
FA	37
Katillugit	85

Paasissutissanik pissarsiffik: Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik 2012

⁸AEU kalaallisut, qallunaatut, tuluttut kisitsinermilu eqaatsumik atuartitsissutaasarpog. Inuussutissarsiornermut ilinniagaqalerusuttunut piginnaasanilli amigaateqartunut neqeroorutaasarpog.

⁹ Meeqqat atuarfianni naammassinninnissamut soraarummeerutaasarpog (ilassutitut tamakkiisumillunniit)

8.3.2 Piorsaavik

Kalaallit Nunaanni Piorsaaviit siullersaat Nuummiippoq. Piorsaavik suliffissarsuusiarfik aqutugalugu inuusuttunut neqeroorutaavoq. Suliniutaavoq inuusuttut tunngaviusumik ilinnialernissaminnut imaluunniit soqutigisatik naapertorlugit sulilernissaminnut piareersartarnissaat. Igaffeqarpoq aamma sannaveqarpoq. IT atoqqiinerlu aamma qingigassaapput.

8.4 Ilinniaqqinnissamut aamma inuutissarsiuteqalernissamut ilinniaqqinneq

Nuummiipput Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik (Midtgrønlands Gymnasium), Niuerneramik Ilinniarfik (handelsskolen), Saviminnilerineramik Ilinniarfik (Jern og Metalskolen), aamma maskinistit atuarfiat kiisalu politiinngorniarfik.

Tabeli 23. Nuummi ukiuni 2000-2010 aallartittut naammassinnittullu amerlassusaat

Ukioq	2002		2004		2006		2008		2010	
	Aallart.	Naam-mass.								
Ilinniagaq										
GU, HTX, HHX	58	40	61	43	52	39	55	35	69	-
Tunngaviusumik inuutiss. ilinniakkat	34	26	47	31	37	28	39	25	32	-

Paasisutissanik pissarsiffik: Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik, 2012

Takussutissiaq 23-mi takuneqarsinnaavoq 2008-mi atuartut Nuummersut 55-t GU naammassivaa kiisalu atuartut 39-t aallartissimagaat tunngaviusumik ilinniarneq naammassillugulu. Ukioq taanna 35 –t GU naammassivaat 2006-milu tunngaviusumik ilinniarneq 25-t naammassivaat. 2006-mi amerlnerpaat GU naammassivaat, tunngaviusumik ilinniarnerit eqqarsaatigalugit 2004-mi amerlanerpaat naammassipput.

Inuutissarsiuteqalernissamut tunngaviusumik ilinnialersartut arlaannaalluunniit toqqaannartumik meeqqat atuarfianiingilaq. Ilinniaqqilerumallutik atuarlutik piginnaangorsartartut amerliartorput inuutissarsiuteqalernissamulli tunngaviusumik atualersartut ikiliartuaarput. Ilinniaqqilerniarlutik atuartartut aalaakkaapput, inuutissarsiuteqalernissamulli tunngaviusumik ilinniartartut ikiliartorput aamma naammassinnittartut amerlassusaat nikerarpoq.

Kisitsisitigut takussutissiisummi takuneqarsinnaangilaq ukiuni ataasiakkaani atualersartut qassit taamaatiinnartarnersut. Siunissami taakku pineqartalernissaat sulissutigineqarpoq.

Inuutissarsiuteqalernissamut tunngaviusumik ilinniakkat 42-t kalaallit Nunaanni ingerlanneqarsinnaapput, inuutissarsiuteqalernissamut ilinnikkat 30-t ingerlanneqarsinnaapput Danmarkimut atuagarsoriallatsiartarluni kiisalu inuutissarsiuteqalernissamut ilinniakkat 16-t atuagarsornertaat Danmarkimi ingerlanneqartarput.

HTX ingerlanneqartarpoq Sisimiuni, Nuummi ilinniarnertuunngorniarfimmi, Qaqortumi aamma Aasianni kiisalu HHX Qaqortumi.

8.5 Nangitsiviusumik ilinniartitaaneq

Ilinniarfiit makku Nuummi inissisimapput:

Ilisimatusarfik – Grønlands Universitet, tassani atuarsinnaavatit teologi, inuiaqatigiilerineq, kultur aamma inuiaqatigiit oqaluttuarisaanerat kiisalu oqaatsit tusagassiutillu.

Ilisimatusarfimmu ilisimatusarfiit makku atapput: Ilinniarfissuaq – Inunnik isumaginninnermut siunnersortinngorniat, peqqissaasunngorniat, tusagassiortunngorniallu. socialrådgiveruddannelsen, Center for sundhedsuddannelser og journalistuddannelsen.

Kommunimi innuttaasut qaffasinnerusumik ilinnialersimasut pillugit paasissutissat ilinniartitaanermut ilisimatusarnermullu Pisortaqarfimmit pissarsiarineqarsinnaasimangillat, tassunga ilanngullugit qassiuneri aamma sumut ilinniagaqarneri. Paasissutissanik pissarsisinnaanginnermut pissutaavoq ajornarsinnaasarmat qaffasinnerusumik ilinniagaqalersimasut sumingaanneernerisa paasinissaat, amerlanerpaat allamut nuuttariaqartarmata ilinniariarlutik. Siunissami paasissutissat takku pisalernissaat sulissutigineqarpoq.

Ilinniakkat akunnattumik sivissusillit ilinniakkallu qaffasissut ataasiakkaat Kalaallit Nunaanni ingerlanneqarsinnaapput amerlanertigulli nunamut allamut aallartariaqarpoq ilinniariarluni.

Uku ilinniakkat Kalaallit Nunaanni ilinniarneqarsinnaapput:

- Akademiøkonom (Niuernermik Ilinniarfik, Nuuk)
- Arktisk Teknologi (Center for Arktisk Teknologi, Sisimiut)
- Tusagassiortoq (Tusagassiortunngorniarfik, Nuuk)
- Ilinniartitsisoq (Ilinniarfissuaq/Grønlands Seminarium, Nuuk)
- Kulturi aamma Inuiaqatigiit Oqaluttuarisaanerat (Ilisimatusarfik, Nuuk)
- Procestekniker (INUILI, Narsaq)
- Inuiaqatigiilerineq (Ilisimatusarfik, Nuuk)
- Serviceøkonom (Niuernermik Ilinniarfik, Qaqortoq)
- Perorsaasoq (Perorsaanermik Ilinniarfik, Ilulissat)
- Inunnik Isumaginninnermut Siunnersorti (Inunnik Isumaginninnermut Siunnersortit Ilinniarfiat, Nuuk)
- Oqaatsit, Atuakkialerineq aamma Tusagassiuutit (Ilisimatusarfik, Nuuk)
- Peqqissaasoq (Peqqissaanermik Ilinniarfik, Nuuk)
- Teologi (Ilisimatusarfik, Nuuk)

9.0 Inuutissarsiutit

9.1 Pisortat suliffeqarfiutaat

Pisortat paaqqinnittarfii uku Paamiuni piupput (Sanarfinermut Avatangiisinullu ingerlatsivik, maj 2010):

- Meeraaqqeriviit tallimat
- Meeqqeriviit sisamat
- Suliffeqarfiit aqqaneq marluk
- Sunngiffimmi angerlarsimaffiit arfinillit
- Atuarfiit tallimat
- GU
- Ilinniarfeqarfiit arfineq pingasut: Saviminilerinermik Ilinniarfik, Niuernermik Ilinniarfik, Politinngorniarfik,
- Ilinniarfissuaq, Peqqissaanermik Ilinniarfik, Ilimmarfik tassaniippullu
- Inunnik isumaginninnermi siunnersuisunngorniarfik Tusagassiortunngorniarfillu
- Utoqqaat illui marluk utoqqaat inaannut atasut
- Napparsimmavissuaq
- Kigutileriffik
- Nunatta Atuagaateqarfia
- Eqqumiitsuliornermut Katersugaasivik
- Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu
- Kommuneqarfiup Allaffia
- Pinngortitaleriffik
- Oqaluffiit
- Katersortarfik
- Timersortarfik
- Namminersorlutik Oqartussat allaffeqarfii

9.2 Pisortat suliffeqarfiutaat

Nuummi sulliviit makku piupput (Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, maj 2010):

- Innaallagissamik imermillu pilersuiffik (Nukissiorfiit)
- Ikummatissamik pilersuiffik (Polaroil)
- Tele allakkerisarfik
- Suliffissuaqarfiit pingasut: Royal Arctic Line, DHL, Blue Water
- Mittarfeqarfiit
- Pisiniarfiit sisamat (Pisiffik, Brugsen aamma Kamik)
- Sukujuerniarfiit kioskillu
- Akunnittarfiit neriniartarfiillu
- Tunisassiorfiit (aalisakkeriviit marluk, Nuuk Imeq)
- Sanaartugassanik suliakkerneqartartut assartuisartullu
- Sanasut suliffeqarfii
- Ulluunerani paaqqinnittarfiit namminersortut marluk
- Friskole
- Oqaluffiit
- Naluttarfik
- Timersortarfik
- Sisorarnermi majuartarfik

9.3 Suliffeqarfiit

Nuummi inuussutissarsiorfinnik arlalinnik peqarpoq. Ilaatigullu makkuullutik:

- Nukissiorfiit (innaallagissamik imermillu pilersuiffik)
- Polaroil (ikummatissamik pilersuiffik)
- Tele allakkerisarfik
- Suliffissuaqarfiit (Royal Arctic Line, Blue Water, DHL)
- Mittarfeqarfiit
- Pisiniarfiit (Pisiffik, Brugsen, Spar aamma Kamik)
- Sukujuerniarfiit kioskillu
- Akunnittarfiit neriniartarfiillu
- Tunisassiorfiit
- Sanaartugassanik suliakkerneqartartut assartuisartullu
- Sanasut suliffeqarfii
- Ulluunerani paaqqinnittarfiit namminersortut marluk
- Friskole
- Sisorarnermi majuartarfik
- Inissiaatileqatigiiffiit
- Illunik tuniniaasartut
- Biograf aamma kulturikkut illorsuaq
- Sammisqaqtitsinermit suliffeqarfiit
- Eqqartuussissuserisut suliffeqarfiutaat
- Aviisit, ugeblade aamma ussassaarinermut suliffeqarfiit
- Aningaaseriviit
- Sillimmasiisarfiit
- Kukkunersiuisut
- Naluttarfik
- Kigutilerisoq
- Uumasut narkorsaat
- Taxaatilit
- Assartuisartut
- Takornarialerisut

9.3.1 Takornariaqarneq

Nuuk akunnittarfeqarpoq Hotel Hans Egede, sisamanik ullorialik ataatsimeersuarterfiutigisoq, 140-nik initalik inissiatallillu qulinik. Akunnittarfik illoqarfiup qeqqaniippoq. Taassuma saniatigut aamma Hotel Nordbo piuvoq, 23-nik initalik Nuup aamma qeqqaniittoq. Hotel Nordbo aamma illoqarfiup kujataatungaani, Saqqarlerni immikkoortunik inissiateqarpoq marlunnik. Nuummi aamma Umiartortut angerlarsimaffeqarput pingasunik ullorialikkamik, tassaniipput init 41-t taakkunanngalu 37-t uffarfeqarput perusersartarfeqarlutillu. Ineqarpoq angisuunik sisamanik innarluutilinnut naatsorsuussanik, ataatsimiittarfeqarpoq kiisalu ataatsimeersuarterfeqarluni.

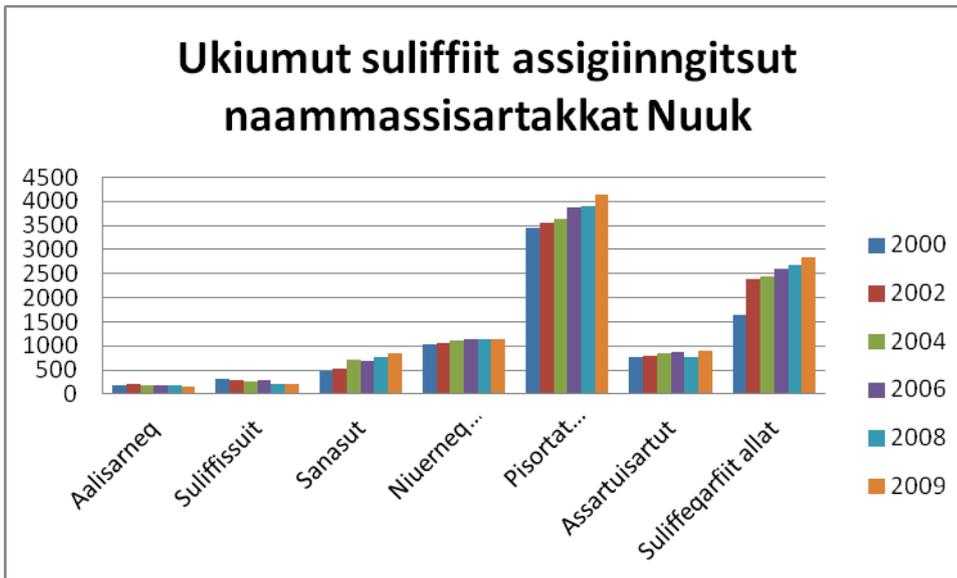
Nuummi neriniartarfeqarpoq arlalinnik, amerlanersaat Nuup qeqqani inissisimapput.

Takornarianut paasissutissat Tupilak Travelimi pissarsiarineqarsinnaapput, taanna aamma angalatitsisarpoq. Imaatigut assigiinngitsunik angallassisarpoq kiisalu aamma tassa pissarsiarineqarsinnaapput kalaallisuut pillugit paasissutissat taamatullu aamma ilaqutariinnut naliginnaasunut kaffisoriartortitsinernik aqqissuussisarpoq.

9.4 Suliffissaqartitsineq

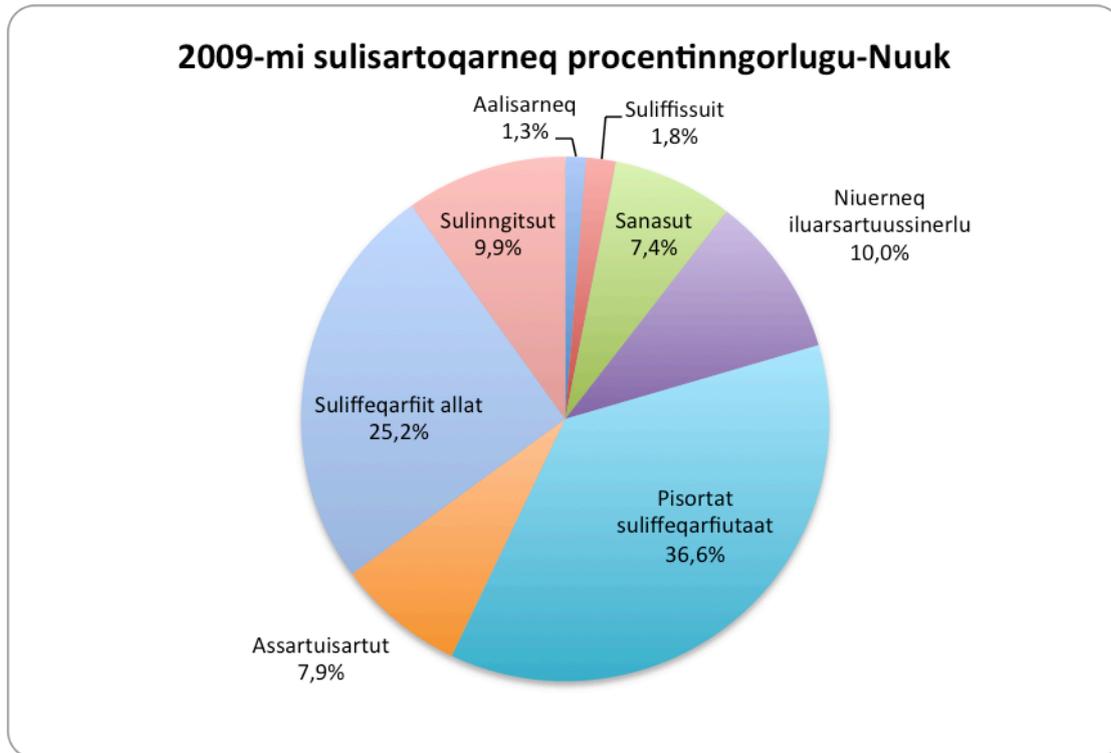
Takussutissiaq 8.

Pisortat allaffeqarfii suliffinni amerlanerpaanik sulisoqarpoq Nuummi. Niuerneq aamma iluarsaassisartullu pisortat allaffissornerinut tuliullutik amerlanerpaanik sulisitaqarput kiisalu aamma angalatitseqatigiiffiit sulisitsisarput ukiumut katillugit 1000-nik aamma 1000 årsværk ataatilaarlugit. Aalisarneq suliffissuaqarnerlu sullivinni ikinnerpaanik sulisitaqarput. Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup maannakkuugallartoq 2009-p kingorna ukiumut tunngasunik paasissutissanik tunniussaqaarsinnaanngikkallarpoq. Sulissutigineqarpoq paasissutissat siunissami tunniussinnaanngornissaat.

Takussutissiaq 9.

Sulisinnaasut amerlassusaat ukioq naallugu atorfinnut naleqqersuukkaanni, tassa ulloq naallugu suliffiusartut atorfiit, taava takuneqarsinnaavoq sulisinnaasut tamarmiusut 90,13 %-ii Nuummi sulisartut. Pisortat suliffeqarfiutaanni sulisut amerlanerpaapput 36,62 %-imiillutik, suliffeqarfinni allani sulisut amerlanerit tulleralugit tassa 25,18 %-imiillutik. Sulineq ajortut soorlu Paamiunut naleqqiullugu, tassani 35,66 %-t sulineq ajorput, Nuummi kisitsit taanna 9,87 %-iuvoq.

10.0 Inunnik isumaginninnermi pissutsit

10.1 Sunngiffimmi sammisat aamma peqatigiiffilerineq

Tabeli 21. Kommuneqarfik Sermersuup illoqarfiini sunngiffimmi sammisassat

Ingerlataq	Illoqarfik	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Itt.	Ivittuut
Timersortarfik		aap	aap	aap	aap	
Isikk. arsarneq		aap	aap	aap	aap	aap
Assam. arsarneq		aap	aap	aap		
Volleybold		aap		aap	aap	
Sulorarneq		aap	aap	aap	aap	
Basketball		aap	aap		aap	
Nerrivimmi arsaarneq		Aap		aap	Aap	
Sisupiloorneq		aap		aap		
Ujakkaarneq		aap	aap			
Tae-Kwon-Do		aap				
Inuit Games		aap				
Qajaq		aap	aap	aap		
Fritidsklub		aap	aap	aap	aap	aap
Ungdomsklub		Aap	aap		aap	aap
Spejderit		aap				
Katersugaasivik		aap	aap	aap	aap	aap
Sunngiffimmi atuartsineq		aap	aap	aap	aap	aap
Caféer		aap				
Qimussertartut peqatigiiffiat				aap		
Sanaluttarneq		aap		aap	aap	aap
Maji peqqinnartuutiguk		aap		aap		
Isiginnaartitsineq		aap		aap	aap	aap
Tusarnaartitsinerit		aap	aap	aap	aap	aap
Isiginnaartitsineq		aap	aap	aap	aap	aap

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq, Piorsaanermut Ingerlatsivik, feb. 2012.

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq Nuummi sorpassuarnik sunngiffimmi saammisaqartoqartoq. Sammineqarsinnaasoq ataasituaq Nuummi allaqqanngilaq tassalu qimusserneq (Qaasuitsup killeqarfiata kujataatungaani qimuttunik qimmeqaqqusaanngimmat.

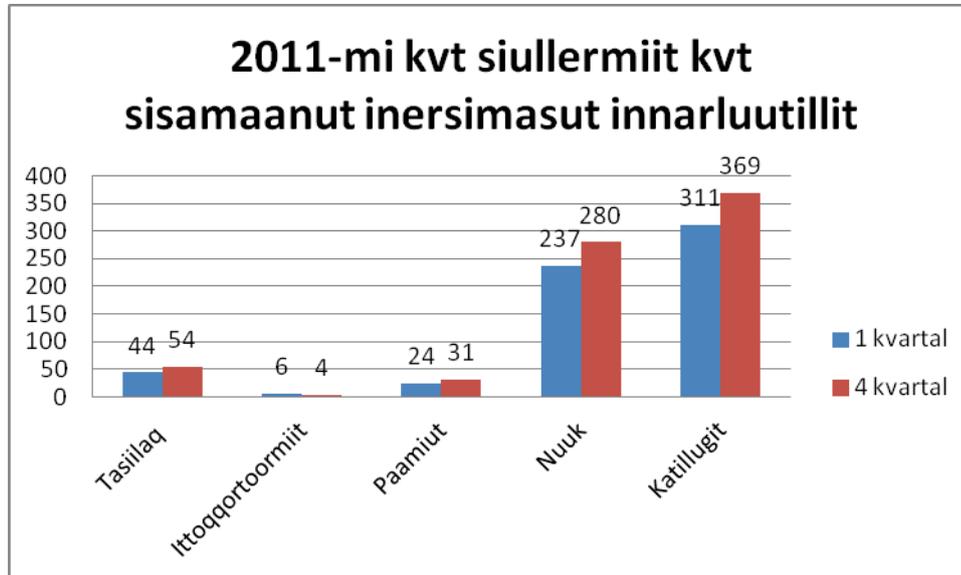

10.4 Innarluutilinnik isumassuineq

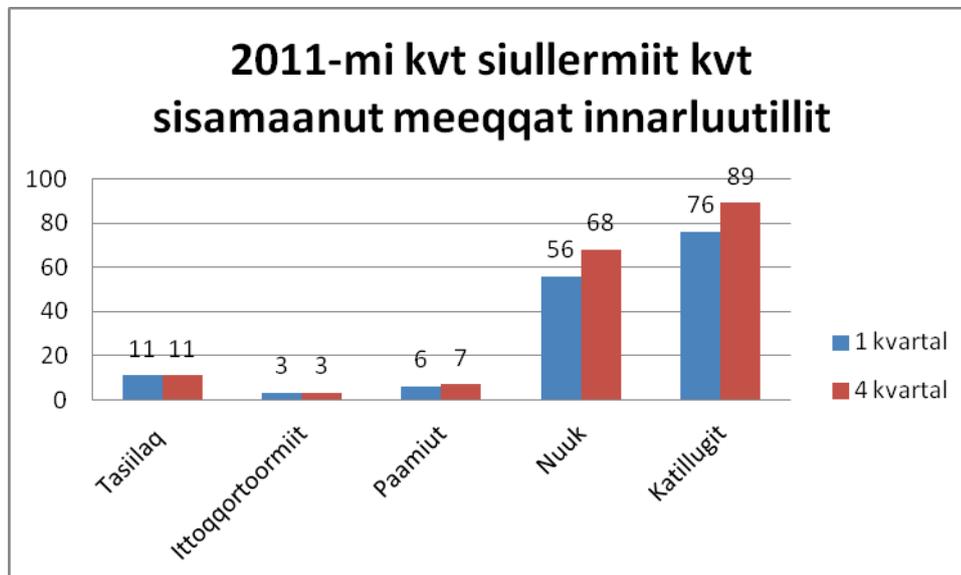
10.4.1 Inuit innarluutillit amerlassusaat innarluutillu suneri.

Takussutissiaq 10. Inersimasut innarluutillit

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq 2011-mi kvartalit sisamaanni Nuummi innarluutillit 280-iusut.

Takussutissiaq 11. Meeqqat innarluutillit

2011-mi kvartalit sisamaanni Nuummiippat meeqqat innarluutillit 68-t.

Tunguinermut Ingerlatsivik maannakut paasissutissanik tunniussisinnaangikkallarpoq, Paamiuni innarluutit suunerit pillugit.

10.4.2 Sulliviit aamma neqeroorutit

Tabeli 24. Innarluutilinnut illut, ornittakkat aamma ulluunerani neqeroorutit 2011

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Itt.	Ivittuut
Ataats. ineqarfiit	3	1	0	1	0
Init innarluutilinnut tulluussakkat		5	0	0	
Ornittakkat	2	1	0	0	0
Ulluunerani neqeroorutit	-	1	9		
Atorfiit illersuisut	25	8	6		
Ikorfartorteqarneq	62	14	11	1	
Oqilisaanissamat periarfissat	-		3		
Ineqarfiit	4		3		

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq, Inersimasunik Isumassuiffik

Tabellimi takuneqarsinnaavoq, Nuummi ataatsimoorluni ineqarfeqartoq pingasunik, marlunnik ornittagaqartoq kiisalu ineqarfiit sisamaasut. Taakku saniatiugut suliffiit illersukkat 25-iupput aamma inuit 62-t ikorfartorteqartinneqarput.

10.4.3 Innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut inissitat

Tabeli 25. Inissitat april 2012

Illoqarfik	Kalaallit Nunaanni angerl. avataanut inissitat 2012		Danmarkimi angerl. Avataanut inissitat 2012	
	Meeqqat	Inersimasut	Meeqqat	Inersimasut
Tasiilaq	2	6	0	10
Ittoqqortoormiit	0	0	0	1
Paamiut	2	5	0	4
Nuuk	16	42	2	36
Katillugit	20	53	2	51

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersuumi Inersimasunik Isumassuiffik

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq, Nuummi meeraqartoq innarluutilinnik 16-nik kiisalu inersimasoqartoq innarluutilinnik 42-nik, Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut inissinneqarsimasunik, taava 36-t inersimasut meeqqallu marluk massakkut Danmarkimi paaqqinnittarfinnut inissinneqarnikuupput.

10.5 Inunnik Isumaginninnermi ikiorsiissutit

Nuummi 1. juli 2011 aalalnerfigalugu inuit 640-t siusinaartumik utoqqalinersiaqartuupput annerpaamillu inuit arfinillit akitigut ikiorsiissutinik pisartagaqarlutik. Tassa imaappoq siusinaartumik utoqqalinersiallit sulisinnaasut akornanni 5,4 %-imiupput kiisalu sulisinnaasut akornanni akitigut ikiorsiissutinik pisartagaqarsimasut 0,1 %-imiissimallutik. Inuit 612-it utoqqalinersiaqarput inullu 69-it erninermusiaqarsimallutik.

Tamanna isumaqarpoq, Nuummi inuit 1.337-t suliffissaaleqisut isumaginninnikkut ikiorsiissutinik pisartagaqarput, ikiorsiissutit kisinneri ilanngunneqanngillat.

10.5.1 Suliffissaaleqisut

Tabeli 26. Januar 2011-mut saniliullugu 2011-mi oktober, november aamma decemberimi suliffissaaleqisut amerlassusaasa allanngorneri

Sermersooq 2011	Januar 2011	Oktober	November	December	4. kvartalimi agguaqatigiisillugu
Nuuk	594	590	635	686	637
Paamiut og Arsuk	171	148	167	165	160
Tasiilaq	170	115	140	201	152
Ittoqqortoormiit	*	55	59	56	57
Sermiligaaq	*	47	41	40	43
Isortoq	*	2	4	8	5
Kulusuk	*	19	19	19	19
Tiniteqilaaq	*	12	12	14	13
Kuummiut	*	38	42	50	43
Qeqertarsuatsiaat	*	13	19	11	14
Kapisillit	*	8	5	5	6
Katillugit	947	1047	1143	1255	1147

Paasisutissaik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersuumi Tunnguinermut Ingerlatsivik

2011-mi kvartalimi kingullermi Nuummi suliffissaaleqipput 637-t. 2012-imi 1. 2. aamma 3. kvartalimi kisitsisit pissarsiarineqarsinnaasimangillat.

Tabeli 27. Suliffissaaleqisut procentiat sulisinnaasut amerlassusaannut naleqqiullugu

	Oktober	November	December
Nuuk	4,8	5,22	5,6
Paamiut og Arsuk	9,3	14,7	15,7
Tasiilaq	9,3	10,7	15,4
Ittoqqortoormiit	18	19,4	18,3
Sermiligaaq	37,6	32,5	31,7
Isortoq	3,4	7,0	13,5
Kulusuk	10,4	10,4	10,4
Tiniteqilaaq	14,8	14,8	16,4
Kuummiut	18,6	20,6	24,6
Qeqertarsuatsiaat	9,1	13,2	7,9
Kapisillit	13,3	8,3	8,3

Paasisutissaik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersuumi Tunnguinermut Ingerlatsivik

Suliffissaaleqisut Nuummi sulisinnaasut amerlassusaannut naleqqiullugu 5,6 %-iuvoq decemberimi 2011-mi.

Tunnguinermut Ingerlatsivik 2011-mi naatsorsoqqissaakkanik tamakkiisunik tunniussinnaasimangilaq suliffissaaleqisut pillugit aamma naatsorsorneqarnikuunngillat sulileqqinnissaminut piginnaanngorsartut qassiuneri. Siunissami kvartalikkaartumik pineqartut naatsorsoqqissaarneqartalissapput.

11.0 Pinerlunneq

Tabeli 28. Illoqarfinni pinerlunnerit

Illoqarfik	Nuuk					Paamiut					Tasiilaq/Itt.				
	2002	2004	2006	2008	2010	2002	2004	2006	2008	2010	2002	2004	2006	2008	2010
Ukioq															
Pinerluut															
Inuarneq	0	2	4	1	3	0	0	0	0	0	1/1	0	2	1	0
- Inuariarneq	3	2	4	7	2	0	1	1	1	3	1/2	2	3	3	6
Persuttaaneq	196	230	220	217	271	34	63	58	43	37	57/16	70	76	98	45
-Angerlarsimaffimmi eqqissivilliornerit	-	-	-		953	-	-	-		146	-	-	-		323
Kinguaassiutitigut kanngutsaattuliornerit	..	..	..	49	42	..	..	..	20	7	..	..	..	134	25
Pinngitsaaliinerit pinngitsaaleeriarnerrillu	40	27	38	27	25	7	8	7	7	3	11/4	19	37	30	18
Qanigisanik atoqateqarneq, meeqqanik atoqateqarneq, kanngutsaattuliorneq	29	33	39	31	83	3	7	0	4	14	59/5	28	48	14	51
Aallat kinguaassiutitigut kanngutsaattuliornerit	0	2	-	-	-	0	0	-	-	-	1/0	0	-	-	-
Formueforbrydelser	78	54	1532	1582	1609	5	1	93	156	78	12/0	5	150	185	144
Pigisanik tillinnerit	151	102	176	130	105	11	18	7	12	1	19/1	6	10	14	4
Angerlarsimaffinnut tillinniarnerrit	139	406	288	159	311	31	35	16	27	21	102/4	27	32	31	45
Tillinnerit	673	928	970	975	855	38	41	39	30	29	93/4	59	67	56	47
Aserorternerit	-	-	307	299	287	-	-	45	58	25	-	-	53	42	43
Ikiaroorartulerineq	188	-	173	235	219	14	-	21	9	16	19/0	-	4	2	10
Aqqusinikkut angallannermi pinerluttuliornerit	255	.	322	321	558	8	.	11	12	6	15/0	.	26	23	22
-aalakoorluni biilernerit	86	62	73	72	71	6	4	4	0	0	2/5	0	2	7	6

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni politiit suliffeqarfittut nalunaarutaat, Politimestereqarfik 2002, 2004, 2006, 2008, 2010.

-: Ukiuni ukunani kisitsisit pigineqanngillat. : ukiuni tassaniinaq imigassartorsimalluni biilersimaneq taamaallaat pineqarpoq

Nassuiaat: Ivittuunut nunaqarfinnullu kisitsisit pigineqanngillat, politeeqarfiit politistationinut agguagaammata.

Qulaani tabelit Politimestereqarfimminngaanerput. Kisitsisit politeeqarfinni naatsorsorneqarput, tassa imaappoq Nuummi kisitsisinut ilaapput kisitsisit Kapisilinneersut aamma Qeqertarsuatsiaaneersut.

Takussutissiami erserpoq Kommuneqarfik Sermersuup illoqarfinni annerni Nuuk pinerlunneqarpaaffiusartoq. Ikiaroorartulerineq, aserorternerit, tillinniarnerrit aamma atortussanik tillinniarnerrit appariarnikuupput. Inuarnerit inuariarnerrit, persuttaanerit, qanigisanik atoqateqarnerit, meeqqanik atoqateqarnerit, kinguaassiutitigut kanngutsaattuliornerit aamma pigisanik nalilinnik tillinniarnerrit amerleriarput.

Persuttaanerit qissimikkutsigit 2010-mi amerlanerpaasimapput, 271-t nalunaarutigineqarsimmata. Inuariarnerrit 2007-mi amerlanerpaapput, inuariarnerrit arfineq-marluusimmata. Qanigisanik atoqateqarnerit, meeqqanik atoqateqarnerit, kinguaassiutitigut kanngutsaattuliornerit piffissami amerlanerpaapput, 2010-mi 83-ssiusimallutik. Piffissami pineqartumi ukiut sinnerini taakku 30-usarsimapput.

Pinngitsaaliinerit kinguaassiutitigullu kanngutsaattuliornerit piffissami nikerarput, 2010-mi 25-iusimapput 2004-milu 40-ruullutik. Qanigisanik atoqateqarnerit, meeqqanik atoqateqarnerit kanngutsaattuliornerillu piffissami amerlanerpaapput, 2010-mi 14-usimallutik, siuliani kingullermik 2004-mi amerlanerpaangamik arfineq-marluusimapput.

Tillinniarnert aserortisarnerillu Nuummi amerlanerpaapput, kisitsisit qaffariapiloorput 54-niik 78-nut, piffissami siullermi 2010-mi 1609-nik amerlassuseqalerlutik.

Piffissami ikiaroonartulerisut amerlanerpaapput 2008-mi 235-t nalunaarutigineqarsimallutik, 2010-mili taakku 219-nut ikilipput. Piffissami ikinnerpaagamik 2006-mi 173-iusimapput.

Pineqartuni eqqartuussinerit inernerit pissarsiarineqarsinnaasimangillat. Sulissutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni pineqaatissinneqarsimasunut isertitsivimmiittussanngorlugit eqqartuussat, Danmarkimilu paarnaarussassanngortinneqartut, inuiaqatigiinni kiffartuussisussanngortitat, nakkutigineqartussat il.il. amerlassusaasa siunissami nalunaarsortalernissaat.

12.0 Peqqinnissaqarfik

Tabeli 29. Peqqinnissaqarfiup iluani ingerlatat, 2010

	Nuuk	Paamiut	Tasiilaq	Itt.	Ivittuut
Nakorsaq	49	2	3	1	
Peqqissaasoq	143	4	7	2	
Sundhedsplejerske	5		2		
Juumooq	9	1	1		
Sundhedsassistent	71	2	2		
Nunaqarfimmi peqqinnissamut ikiorti					
Kingutilerisoq (#)	8 (2#)	1	2		
Kingutigissaasoq (#)	7	1			
Klinikassistent (#)	17 (4*)(3#)	2	2		
Fysioterapeut(*) (#)	8 (5*) (3#)	1			
Ergoterapeut (*) (#)	5 (4*)				
Tarnip nakorsaa	6				
Tarnip pissusaanut immikkut ilisimasalik(*) (#)	4 (10*)(5#) (3)	(*)	(2*)		

Paasisutissanik pissarsiffik: Peqqinnermut Pinaveersaartitsinermullu Aqutsisoqarfik, Kommuneqarfik Sermersuumi Tunnguinermut aamma Piorsaanermut Ingerlatsivik, Tarnip pissusiinik immikkut ilisimasallit Peqatigiiffiat, Nuuk, Fysioterapi, Kingutilerisoq Niels Nygaard

*Kommunimi # Namminersortuni () Namminersorlutik Oqartussani atorfillit

Ivittuut Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmut ilaangilaq

Nuummi kisitsisinut ilaapput DIH aamma Dr. Ingrid Sundhedscenter

Atorfiit ataavartut kisimik ilaapput, siunnersortit sivikitsuinnarmik atorineqartartut ilaangillat.

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq nakorsat 149-ruusut peqqissaasullu 143-ruusut Dronning Ingridip Napparsimavissuani. Taakku saniatigut kingutilerisut 8-put tarnillu pissusaanut immikkut ilisimasallit 4-llutik. Kommuneqarfik Sermersuumi Nuuk peqqinnissaqarfiup iluani ilinniarsimasunik amerlanerpaanik sulisoqarpoq.

12.2 Innuttaasut peqqissusaat

Tabeli 33. Innuttaasut peqqissusaat, Nuuk 2000-2010

	2000	2002	2004	2006	2008	2010
Diabetes (Type 2)	-	-	-	-	125	219*
Tuberkulose	...	...	7	17	18	27
Kræfti	58	39	-	-	-	-
Chlamydia	524	442	485	719	631	-
Gonoré	85	91	115	158	247	-
Syfilis	0	1	1	0	0	-
HIV	1	?	?	?	?	?

Paasissutissanik pissarsiffik: Nakorsanik nakkutillisoqarfik, juli 2011

- Kisitsiseqanngilaq – kisitsisinik tigusaqartoqanngilaq

Takussutissiami erserpoq, Nuummi inuit sakiialluummik nappaatillit 2004-mi sisamaariarlutik 2010-mi 27-nngorsimasut. Inuit klamydiamik nappaatipiluttut 2006-mi amerlanerpaapput 2008-milu ikilimmata 631-iupput. Gonorrértut piffissami 2000-miik 2008-mut amerliartorsimapput, 2008-mi 247-ruusimalluti.

Inuunermik ingerlatsinermik aallaavillit nappaatit pillugit paasissutissanik pissarsisoqarsinnaasimanngilaq aamma ukiuni tamani piffissami pineqartumi. Sulissutigineqarpoq siunissami ilisarititsinermut ilanngunneqartalersinnaanissaat.

12.3 Imigassaq

Nuummi imigassamik nioqquteqartarnermut tunngasut paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasimanngillat, KNI-p illoqarfimmi nioqquteqarnermut tamakkiisunik kisitsisaateqanngimmat. Sulissutigineqarpoq 18-t sinnerlugit ukiullit ataasiakkaarlutik ukiumut pisiarisartagaasa ilisimaneqalernissaat.

12.3.2 Atornerluinsunik katsorsaaneq

Tabeli 32. Qaqqifimmi katsorsartittartut, Nuuk

Qaqqifimmi imigassamat	2000		2002		2004		2006		2008		2010	
	Akueri-neqartut	Naammassinnittut										
Nuummi katsorsaaneq												
Ivittuut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Paamiut	5	4	0	0	1	1	5	5	5	5	1	0
Nuuk	60	54	75	51	35	32	44	37	47	31	14	13
Tasiilaq	0	0	0	0	1	0	2	1	2	1	0	0
Ittoqqort.	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Katillugit	66	59	75	51	38	34	52	44	54	37	14	14

Paasissutissanik pissarsiffik: Namminersorlutik Oqartussat, Peqqinnissamat Naalakkersuisoqarfik

Qaqqifimmi Nuummi piffissami 2000-miit 2010-mut Nuummeersunik 14-nik katsorsaavoq. 13-t katsorsartinnertik naammassivaat.

Nuummi Katsorsaavimmi allatorneqarneq ajorpoq inuit Katsorsaavimmi katsorsartittut sumingganneernersut. Katsorsaavik ammarpoq 2006-mi. ukioq taanna Kommuneqarfik Sermersuumeersut 22-t katsorsartipput. 2008-mi 55-t, taakkungalu 22-t nalilerneqarput suli

qaatusimasutut aamma 2010-mi 100-t katsorsartipput, taakkunnga 54-t sulit qaatusimasorineqarput.

2010-mi Katsorsaavik Paamiuni katsorsaavoq. Inuit qulit aallartipput. Taakkunngat tallimat katsorsartinnertik naammassivaat.

12.4 Imminut toquttarneq

Tabeli 33. Imminut toquttarnerit, imminut toqunnissamut siorasaarinerit imminullu toqoriarnerit

	2000			2002			2004			2006			2008			2010		
	Sior.	Toqoriarn.	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn.	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn.*	Imm. toq.									
Nuuk	-	5	6	-	6	7	73	5+7	10	134	15+9	13	117	12+6	8	145	6+9	10
Paamiut	-	3	0	-	1	3	32	6+0	5	50	8+4	3	29	1+0	2	28	2+1	4
Tasiilaq	-	6	6	-	6	7	37	8+7	11	68	11+1	7	83	12+11	5	51	4+2	5
Itt.	-	2	3	-	1	2	2	1+2	1	20	2+0	0	18	2+1	2	18	1+2	1

Paasisutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfik august 2011

* Pimasat maannakkullu suliat

Politiit nalunaarusiortarput distriktikkaartumik. Kapisillit Qeqertarsuatsiaallu Nuup distriktianut ilaavoq taamaattumik Nuup nalunaarsorneqarnerannut ilaavoq. Nuummi imminut toqunniarlutik siorasaarisimasut piffissap ingerlanerani amerleriartarput ikileriartarlutillu. 2010-mi Nuummi eqaanilu 145-t siorasaaripput imminut toqunniarlutik.

Nuummi imminut toqoriartartut 2000-miit 2010-mut amerlanerpaapput 2006-mi 13-t misiliimmata. Ikinerpaapput 2000-mi aamma 2002-mi aamma arfinillit arfineq-marlullu imminut toqoriarmat. 2010-mi 15-t imminut toqoriaraluarput.

2010-mi Nuummi eqqaanilu imminnut toqupput inuit qulit. Amerlanerpaapput 2006-mi, ukioq taanna inuit 13-t imminnut toqupput.

13.0 Naggasiut

Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqarfiit ilaasa ilisarnaataat pillugu atuareerputit. Kommuneqarfik Sermersuumi illoqarfinni aamma nunaqarfinni tamani sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataannut tunngasut suliarineqareerput, kommuneqarfimmi illoqarfiit aamma nunaqarfiit pillugit atuagaqaqqinnissanik soqutiginnikkuit.

Sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat Kommuneqarfik Sermersuup nittartagaani nassaarisinnaavatit: www.sermersooq.gl.

Illit sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat pillugit oqaaseqaatissaqaruit, apeqqutissaqaruit, ilassutissaqaruit imaluunniit assigisaanik, taava Borgmesterip allatseqarfia attaveqarfigisinnaavat mailimut uunga: kommuneqarfik@sermersooq.gl.

14.0 Atuakkat tigulaariffiit tusarfiillu

Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersooq;
Illoqarfinnut Illunullu Inerisaavik, Pinngortitamut Piujuaannartitsinermullu Immikkoortortaq
Innuttaasunik kiffartuussivik, Kommuneqarfik Sermersooq
Aningaasaqarnermut Pisortaqarfik, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisortaqarfik; Uumasut nakorsaat
Kulturimut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilaqqeqarnermullu Pisortaqarfik; Inerisaavik
Peqqinnermut Pisortaqarfik; Nakorsanut nakkutilliisoqarfik, Peqqinnermut
Pinaveersaartitsinermullu Aqutsivik
Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik
INI A/S
Iserit A/S
KANUKOKA
Katsorsaavik
Nukissiorfiit
Nuuk Fysioterapi
Nuuk Taxa
Kalaallit Nunaanni Politiit; Politimesterembedet
Tarnip pissusaanut immikkut ilisimasallit Peqatigiiffiat
Qaqqiffik
Sisimiuni Oqaatsinut Ilinniarfik
Kingutilerisoq Niels Nygaard
Taxagut
Tele Greenland A/S
Turen går til Grønland
Piorsaanermut Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersooq; Piareersarfiit, Atiarfeqarnermut
Immikkoortortaq, Immikkoortortaq Kulturimut aamma Sunngiffik
Tunguinermut Ingerlatsivik; Meeqqanut Ilaqutariinnullu Immikkoortortaq, Inersimasunik
Isumassuivik,
Suliffissarsiuussisarfik
www.airgreenland.gl
www.dmi.gl
www.eastgreenland.com
www.ral.gl
www.tasiilami-alivaarpi.gl
www.wikipedia.com

15.0 Ilanngussaq

Ilanngussaq 1. Kommuneqarfik Sermersuumi ilinniartitsisoqarneq, 2000-2011

	2000-01		2002-03		2004-05		2006-07				2008-09				2010-11			
	Amerlass.	Ilinniarsima- sut %- inggorlugit	Amerlass.	Ilinniarsima- sut %- inggorlugit	Amerlass.	Ilinniarsima- sut %- inggorlugit	Amerlass.	Atorfiit:			Amerlass.	Atorfiit:			Amerlass.	Atorfiit:		
								Forskolelære- re/lærere	Timelærere	Ilinniarsima- sut %- inggorlugit		Forskolelære- ere/lærere	Timelærere	Ilinniarsima- sut %- inggorlugit		Forskolelære- ere/lærere	Timelærere	Ilinniarsima- sut %- inggorlugit
ASK	70	85,7	69	84,1	71	83,1	63	51	1	81,0	56	46	0	82,1	65	43	1	66,2
Qorsussuaq	34	73,5	45	88,9	52	80,8	53	44	4	83,0	51	45	3	88,2	49	41	2	83,7
USK	60	76,7	67	89,6	68	88,2	58	51	3	87,9	58	51	1	87,9	52	45	2	86,5
Nuussuup Atuarfia	50	80	53	83,0	57	87,7	55	41	4	74,5	59	55	0	93,2	62	54	0	87,1
Kangilinnguit	44	65,9	55	92,7	56	82,1	51	40	10	78,4	47	40	1	85,1	50	48	4	96,0
Qeqertarsuatsiaat	5	20	8	50,0	10	40,0	7	3	3	42,9	9	5	3	55,6	8	3	4	37,5
Kapisillit	5	20	4	50,0	2	50,0	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	2	0	2	0,0
Nuuk katillugit	268	75,4	301	86,0	316	82,9	287	230	25	80,1	280	242	8	86,4	288	234	15	81,3
Tasiilaq	41	61	49	71,4	52	63,5	53	34	13	64,2	53	34	15	64,2	62	39	17	62,9
Kuummiut	9	44,4	9	44,4	11	45,5	10	2	8	20,0	9	7	2	77,8	11	5	5	45,5
Kulusuk	7	42,9	8	25,0	7	57,1	9	7	2	77,8	10	7	2	70,0	13	8	3	61,5
Sermiligaaq	5	0	5	0,0	6	16,7	5	0	5	0,0	7	1	5	14,3	6	1	6	16,7
Tiniterilaaq	4	25	3	33,3	4	25,0	5	2	3	40,0	4	1	3	25,0	4	1	3	25,0
Isortoq	4	0	4	25,0	4	25,0	4	0	4	0,0	4	0	4	0,0	4	0	4	0,0
Tasiilaq katillugit	70	47,1	78	55,1	84	53,6	86	45	35	52,3	87	50	31	57,5	100	54	38	54,0
Ittoqqortoormiit	19	47,4	16	43,8	20	45,0	18	6	11	33,3	17	9	7	52,9	18	7	6	38,9
Ivittuut	2	100	2	100,0	2	100,0	2	2	0	100,0	2	2	0	100,0	3	2	1	66,7
Paamiut	30	43,3	30	56,7	31	38,7	37	18	18	48,6	34	24	14	70,6	34	20	16	58,8
Arsuk	5	40	5	40,0	4	50,0	4	2	3	50,0	5	1	4	20,0	5	3	1	60,0
Paamiut katillugit	35	42,9	35	54,3	35	40,0	41	20	21	48,8	39	25	18	64,1	39	23	17	59,0

Kilde: Kommunernes Landsforening - KANUKOKA, 2011